

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag u. Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark, vierteljähr. RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 34 - III. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 21. August 1943

Einzelpreis 10 Rpf

Uspešna nemška obramba na vzhodni fronti

Sovjetski vojskovodje so zgrešili svoje cilje — O smislu nemške gibljive strategije — Nemške čete so v vseh dosedanjih obrambnih bojih dokazale nesmrtno hrabrost — Sovjeti so pri Orlu udarili v — zrak

PK-Kriegsbericht Jäger (Atl — Schl.)

Kameradschaft der Front.

Ein Grenadier ist verwundet worden. Der mit seinem Krad vorüberkommende Offizier läßt sofort stoppen und in aller Eile ist der Beiwagen für den Abtransport des Soldaten hergerichtet. Gemeinsam legen sie nun ihren Weg zurück: der Offizier mit den Meldungen von der Kampffront und der Verwundete in die Obhut des Hauptverbandplatzes.

Znan nemški vojni poročevalec Kiekheben-Schmidt je napisal te dni v dnevniku »Völkischer Beobachter« zelo zanimiv prikaz sovjetskih poskusov prodora nemške fronte. Kakor je razbrati medtem iz dveh dosedanjih poročil nemškega vrhovnega poveljstva, so se vsi sovjetski sunki zrušili ob živem zidu nemške obrambe. V dejstvu, da je nemško vodstvo tudi tokrat uporabilo svojo izredno spretno in filavo gibljivo strategijo, je iskati neuspeh sovjetskih ofenzivnih sunkov. Nemški vojak — v prvi vrsti pa infanterist — je tudi v teh tednih prekosil samega sebe. Samo njegovi nesmrtni hrabrosti in vztrajnosti se je zahvaliti, da so se vsi poskusi boljševikov zlomili povsod tam, kjer je bilo zaželeno s strani nemškega vodstva. V naslednjem nam podaja Kiekheben-Schmidt sliko položaja, kakor se je razvil po prepustitvi mesta Orel boljševikom.

Nemško vodstvo — tako razglablja omenjeni dopisnik — je sovražnika dolge časa pozorno opazovalo. V teku tega opazovanja je ugotovilo, da pripravljajo sovjeti v srednjem odseku fronte okrog Orla veliko ofenzivo. V noči od 4. na 5. julij so izvedle nemške čete celo vrsto taktičnih izvidniških sunkov, ki so izzvali veliko bitko v prostoru Bjelgorod—Orel. Sovjetsko vodstvo je zbralo v tem prostoru ogromne mase ljudi in materiala, da bi doseglo prodor proti zapadu. Nemškemu vodstvu je bilo do tega, da se čimbolj razdobi udarno silo sovjetov. Sovjetski udarec naj bi se spremenil v udarec v — zrak. Priprava sovjetske operacije je bila tako primitivna, da sovražnik ni mogel prikriti svojih namenov. Strateški cilj sovjetov je bil jasen: razviti celokupne nemške fronte, obenem pa obkolitev in uničenje nemških skupin. Razvoj bitke je pozneje dokazal, da so imeli boljševiki take namene, kajti poizkusi prodora so se ravnali vedno le v globino. V svrhu izvedbe svojih načrtov, so boljševiki pripravili ogromne mase tankov. Glavna zagodka te mase, ki naj bi se bila obrnila proti Brjansku, se je razbila v nemškem ognju in tako je izgubil sovražnik jedro svoje ofenzivne moči.

Južno od Orla so boljševiki postavili ogromno število baterij, ki naj bi nemško fronto »sesekale, obenem pa odprle pot sovjetskim tankom in pehoti. Borečim se nemškim divizijam se je bilo zahvaliti, da so se sovjetski tanki ustavili in da so boje ob istočasni korekturi glavne fronte črte prenesli v sovražno glavno črto. Na ta način je uspelo nemškemu vodstvu zaustaviti boljševiško ofenzivo. Toda boljševiki so se tako silno zagrizli v svoj načrt, da so poskusili s prodorom severno in vzhodno od Orla, kjer so bile njihove čete pripravljene za napad. Te čete so še nadalje ojačevali. Od 11. julija naprej je bilo to bojno področje dolgo časa žarišče dogodkov vse dotlej, dokler boljševiki niso spoznali neuspeh svojega poskusa prodora nemške fronte. V tem spoznanju so boljševiki takoj nato iskali razbremenitev na ta način, da so razširili boje na druge frontne odseke — tako na primer na Miussu, Doncu in južno od Ladoškega jezera.

Kar se jim je v velikem izjalovilo, so poskusili sovjetski vojskovodje nato v ožjem okviru: prodor, obkolitev Z vzhoda so se v tem smislu zaletavali v dovozno cesto Orel—Bolhov. Iz gozdov severovzhodno od Brjanska so butali proti cesti, ki vodi iz Bolhova proti Karačevu, da bi tako iz dveh smeri dosegli veliko zvezo Smolensk—Brjansk—Orel—Harkov. Z nemške strani so takoj izpočetka uporabili gibljivo bojevanje, da bi čim uspešneje zavrnili številčno in množinsko koncentracijo sovjetov, ki so bili severno od Orla napram Nemcem v razmerju 8:1. Na drugi strani pa je hotelo nemško vodstvo samo odločiti o svojih potezih. Ta taktika je prisilila sovražnika, da je vedno znova — sedaj tu, potem tam — skušal tvoriti težišča, ki so se prikazala v obliki tankovskih napadov. Čim je bila glavna napadajočih sovjetskih tankov razbita, so se zrušili tudi njihovi napadi. Nemške čete so morale ob takem bojevanju napreči vse svoje sile. Pri tem so morale prenašati tu in tam kak lokalni vdor, toda nemško vodstvo je s tem doseglo svoj cilj: razpršitev sovjetskih sil in njih gmotno oslabilitev.

Kolika je bila oslabilitev sovjetskih sil, je pokazal nastop boljševikov pred nemško fronto. Del teh sil so morali boljševiki vzeti iz zelo oddaljenih krajev, v ostalem pa so se rekrutirali iz koningentov, ki se jih v normalnih razmerah sploh ne uporablja za velike operacije. Tu je omeniti zlasti njihove kazenske čete. Sovjetske divizije so izgubile potoke krvi. Po štirih tednih bojev je imel sovražnik na nekaterih mestih samo še regimente z 90 do 120 možmi. Regiment potemtakem ni imel niti številčne jakosti navadne kompanije. V tem času so morali boljševiki na enem izmed ogroženih odsekov uporabiti celo moskovske odrede, elitne čete, ki jih v takem izmeru doslej še niso poslali iz Moskve. Kakor sovjetske pehotne formacije, tako so skupne tudi njihove tan-

kovske formacije. Inventar ene tankovske brigade je razdeljen sedaj najmanj na dve taki formaciji.

Sovražnik je izgubil v teku enega meseca toliko ljudstva in materiala ter je tako uporabil svojo ofenzivno moč, da je ni mogel več razviti tako, kakor je bilo zamišljeno v njegovih načrtih. Glavni cilj nemških protukrepov je bil uničenje sovražnikove udarnosti, cilj, ki ga je nemško vodstvo tudi doseglo.

Ce je nemško vrhovno poveljstvo izdalo nalog za umik iz oreškega loka in so nemške čete stopile v nove položaje, ne more nikakor biti govora o kaki sovjetski zmagi, kajti taka zmaga bi morala biti povezana z uničenjem nasprotnika. Brez dvoma so boljševiki udarili v zrak ter tako povzročili svoj lasten padec. To se je pokazalo tudi v tem, da so umikajočim se nemškim četam sledili le tipajoče. Sovjeti niso bili samo izmučeni, temveč primanjkovalo jim je tako ljudstva, kakor tudi materiala. Nikjer ni bilo opazati pritiska, kakor ga je videti pri zmagovitih četah, pa tudi tipajoča zasedba po naših četah izpraznjene ozemlja je bila sovražniku vir novih težav in izgub. Sovražnik ni našel ničesar, kar bi mu tudi najmanje koristilo. Prometne naprave, vojaško važne oskrbovalne obrate, ubikacije itd., vse to je našel samo še kot razvaline, ne oziraje se na to, da so nemške mine oteževale sleherni korak njegove pehote in tankov. Udarci, ki so jih preli boljševiki, so bili tako silni, da so si komaj opomogli. Mesto Orel jih je sprejelo kot neka pokopališče. Ničesar ni, kar bi spremenilo stanje njihovih armad.

Temu nasproti pa je nemško vodstvo prihranilo svojim četam nepotrebne krvne žrtve z menjalno uporabo napada in obrambe. Spričo neizogibne trdote bojev na žariščih bitke zlasti severno od Orla, kjer je bilo treba iz operativnih ozir držati neko stebrišče, so bile izgube bolnega značaja. Toda v celoti so ostali nemški odredi po-

Narod trdnih živcev

Ze opetovano smo na tem mestu povdarili, da hočeta zapadna sovražnika Evrope in predvsem Nemčije, Velika Britanija in Severna Amerika, zlomiti vojno moralo italijanskega in nemškega naroda. V to svrhu se poslužujeta najogabnejšega sredstva: bombardiranja stanovanjskih delov velikih mest. Vodstvo anglo-ameriškega letalstva pošilja svoje bombniške odrede nad evropska in predvsem nemška in italijanska mesta s prozorim namenom rušenja morale civilnega prebivalstva. Za vojne cilje jim ne gre, ker so ti cilji za letalce nevarnejši in težje dosegljivi. Tem raje pa mečejo svoje bombe iz več tisoč metrov višine na nedolžno civilno prebivalstvo, ki je v totalni vojni tudi sodoščujoč činitelj obrambe in vojskovanja na tujih tleh. Sovražni tabor je s tem pokazal, da je zavrzel vsa načela človečnosti. Na stotine porušeni katedrali in cerkva štrli v zrak kot razvaline in kot nema obtožba proti tistim, ki pojejo »Naprej, krščanski vojaki!«. Nič jih ne peče vest in nič jih ne moti, ako uničujejo poslopja, ki so — ne oziraje se na njih zgodovinsko vrednost — posvečena tistemu krščanskemu Bogu, v katerega imenu licemerno pridigujejo smrt in uničevanje. Neki nemški humoristično-satirični list je dobro označil mišljenje nekulturnih Amerikancev, ko je objavil karikaturu dveh bogatih ameriških vladinovcev, ki se razgovarjata pred oknom svojega nebotičnika z razgledom na Njujork. Pod sliko se je nahajalo samo par besedi, ki ne potrebujejo nikakega komentarja. »Poslušaj! — je dejal eden izmed Amerikancev —, »jaz ne morem razumeti trušča radi tiste porušene rimske bazilike. Mi imamo vendar dovolj denarja, da lahko zgradimo novo tako stavbo...«

Amerikanci in njihovi angleški oprode rušijo evropska mesta s cinizmom, ki je edinstven in ki ga je razumeti samo tako, če se pogledimo v miselnost vsega ameriškega gangsterstva. Tip gangsterja je odločilen v vsej ameriški politiki, ki ni nič drugega kot mešanica pustolovskega izživljanja in brezmejnega profitarstva. Ker tisti činitelji, ki odgovarjajo za severoameriško (in tudi angleško) politiko, nimajo nikakega čuta odgovornosti, in se ni tujiti, da rušijo kulturne spomenike evropskih mest z divjaško naslodo, ki se popolnoma ujema z brezkulturnostjo Amerikancev. Treba je namreč vedeti, da kultura, ki je izžarevala od pamlikeva iz Evrope, nima nič skupnega z amerikanizmom, čigar prvina je in ostane samo gola civilizacija. Tako se moramo končno sprijazniti z dejstvom, da rušijo vidne spomenike evropske kulture izračunano tisti, ki so zlasti v zadnjih stoletjih sprejemali kulturne dobrine iz evropske mize. Žalostno pri tem je le to, da Anglije ni sram sodelovati pri napadih, ki jih iz-

polnoma intaktni, pripravljeni za novo vpostavo. Uspešna izvedba nemškega protinaprta je bila možna vsled slavnega zadržanja nemških čet, ki so ne oziraje se na vremenske razmere žilavo vzdržale tudi v najtežavnejših položajih. Junaško so se zoperstavljale besnenju sovražne artilerije, množinskemu navalu tankov in valovom sovražne pehote.

Tudi v bitki pri Orelu so nemški infanteristi, grenadirji, fuzilirji in tankovski grenadirji s pionirji in možni naskočne artilerije nosili glavno breme borbe. Četudi so sovjetski tanki prodrli tu in tam na gotovih mestih, so popločali take hipne uspehe s svojim uničenjem. Toda niti enemu sovjetskemu pešcu ni uspelo priti za nemško glavno črto. Bodisi frontalno ali iz boka: sovjetski napadi so bili zavrnjeni, dokler nemško vodstvo iz lastnih nagibov ni sovražniku prepustilo prostor. Udarci, s katerim so hoteli boljševiki uničiti nemško orelo armado, je ostal torej udarac v — zrak.

Sicilija po načrtu izpraznjena

Čete sil osi do zadnjega moža in zadnjega orožja na evropski celine — Naše armade so pripravljene! — Z nezlomljenim borbenim duhom pritakujejo sovražnika — Nemška torpedna letala uničila 170.000 bnt.

17. avgusta je izdalo nemško vrhovno poveljstvo dodatno k svojem rednemu buletinu sledeče poročilo: Pet tednov stojijo na Siciliji nemške čete in deli nekaterih italijanskih divizij proti štiri- do petkratni premoči v trdi, srditi borbi. Vsled junaškega odpora naših čet, ki so se v tropski vročini in v težavnem terenu nadčloveško borile, je bil sovražnik prisiljen, vreči vedno nove formacije v boj, da bi tako izpolnil svoje velike vrzeli v ljudstvu in materijalu. V zadnjih 14 dneh se vrši načrtno izpraznjenje otoka. Sovražniku, ki stii za nami, so prizadejali naši težki protinapadi skupno z obrambo pomorskih sil v messinski cesti, so se izjalovili. V hrbtu naše fronte izkrcani sovražni odredi so bili uničeni. Kljub najhujši letalski premoči na sovražni strani, je uspela ogromna prevozna akcija v Kalabrijo, tako da so bile do 17. avgusta ob 6. uri zjutraj vse nemške in italijanske čete skupno z njihovim težkim orožjem, tanki, topovi, vozili in orodjem spravljene čez messinsko morsko čisto na celino. Kot eden izmed zadnjih je zapustil general tankovskih čet, Hube, ki je vodil borbe na Siciliji, izprazen otok. Ogromno vojaško in organizatorno storitev je omogočila hrabrost čet, ki so onemogočile na kopnem vsak prodor. Prav tako pa tudi neumorna in junaška vpostava vojne mornarice, ki je prevažala samo z malimi vozili in jih ščitila le z lahkim pomorskimi silami v boku. Istotako je omogočilo prevoz nemško letalstvo, ki je s svojimi lovci in s protiletalsko artilerijo razpelo močan ščit nad messinsko cesto. Ta ogromna storitev bo zabeležena v vojni zgodovini prav tako, kakor kaka zmagovalna napadalna bitka.

V preteklem tednu so potekale operacije proti Anglo-Amerikancem kakor sledi: V četrtek so se nemško-italijanske čete na Siciliji po načrtu umaknile na neko skrajšano mostiče. Na severnem odseku fronte so nemško-italijanske čete prizadevale sovražniku, ki je pritiskal za njimi, v

žilavih obrambnih bojih težke izgube. Zapadno od rta Orlando se je sovražnik poskušil izkrcati z večjimi silami, toda obramba ga je odbila še pred obalo. Del sovražnih edinic, ki so se prišle na suho, so bili medtem uničeni.

Ored težkih nemških bojnih letal je v noči na 12. avgust bombardiral angleško vojno luko Plymouth. Vsa letala so se vrnila. V četrtek so Anglo-Amerikanci težko bombardirali italijansko mesto Terni. Italijani so beležili veliko škodo in številne človeške žrtve.

Po poročilu z dne 13. avgusta je nemško letalstvo na Siciliji bombardiralo sovražna vletišča. Pri Catani je bil poškodovan nek sovražni rušilec. Sedem letal so zbili nemški lovci nad Italijo. 12. avgusta predpoldan je sovražnik bombardiral zapadno Nemčijo, zlasti Bonn in Bochum. Prebivalstvo je imelo izgube. 37 večinoma ameriških štirimotornih bombnikov je bilo pri tem zbitih na tla. Nemška letala so napadla v noči na 13. avgust posamične vojne cilje v jugovzhodni Angliji. Nemške podmornice pa so v težkih bojih v Atlantiku in v Sredozemskem morju potopile šest ladij s skupno 33.000 bnt.

Italijansko vojno poročilo z dne 13. avgusta pravi, da so bile nemško-italijanske čete vsled močnega sovražnega pritiska prisiljene k umiku na nove postojanke vzhodno od Etne.

V noči na 13. avgust je britansko letalstvo bombardiralo Milan in Turin. Škoda je zlasti v središču obeh mest zelo velika. 13. avgusta so sovražna letala napadla tudi mesto Rim in na periferiji se nahajajoča vletišča.

15. avgusta je izdalo nemško vrhovno poveljstvo sledeče posebno poročilo: V večernih urah 13. avgusta je napadel odred nemških torpednih letal pod poveljstvom Majorja Kluempfer-ja vzhodno od Gibraltarja močno sovražno premijavo, ki je nameravala nadaljevati svojo pot v Sredozemsko morje. V iznenadnem in drznem zalezu so zadele naše posadke s svojimi torpedi 32 ladij. Dva rušilca sta se takoj potopila, prav tako štiri natovorjene velike trgovske ladje, med njimi nekak petrolejska ladja. O usodi ostalih torpediranih

vajajo celo ameriški črnici, kakor Amerikancev ni sram, da se kljub svojemu besnemu sovražstvu proti črnem poslužujejo za ubijanje belokožcev celo svojih podanikov zadnje vrste.

Ko se tako bavimo s poživljenim načinom anglo-ameriškega vojskovanja, se moramo nujno pobaviti tudi z odporom Evrope. Anglo-ameriški gangsterji so si rušenje evropske in zlasti nemško-italijanske vojne morale predstavljali mnogo lažje, kakor je to v resnici. Stevilke zbitih sovražnih bombnikov, ki jih čitamo od vsega početka intenziviranih terorističnih napadov na Nemčijo, Italijo in na druge zasedene pokrajine, izpričujejo povsem jasno, da odhajajo sovražni bombniški odredi po vsakem takim napadu v zelo decimiranem številu na svoja vletišča. Nemška protiletalska obramba je povsod na višini. Razumljivo pa je, da ne more preprečiti sleherne škode in žrtve. Važno pri tem je dejstvo, da je zlasti nemški narod doslej vedno in povsod pokazal disciplino, ki je vredna vse pohvale. Nemško civilno prebivalstvo je pokazalo, da je zares narod trdnih živcev, ki ga ne omaja niti najhujši teror sovražnega letalstva. V mestih, ki jih je sovražnik več ali manj razdelal, so se v teh tednih in mesecih odigravali prizori junaštva in tvarištva, ki jih bo zabeležila zgodovina domovinske obrambe na najčastnejšem mestu. Ne samo možki, v kolikor so še doma, tudi ženske in zlasti

mladostniki, so pokazali, kaj premore discipliniran narod, ki noče in noče kloniti pred sovražnim terorjem. Vse to se dogaja v področjih, kjer morajo ljudje z malimi presledki skoraj vsako noč prebdevati v zakloniščih, podnevi pa težko delati v tovarnah, pisarnah, delavnicah in v domačinstvih. Sovražnik se je tedaj silno zmotil, ako je mislil, da bo teroriziranje civilnega prebivalstva pripeljalo k zaletenemu uspehu. S svojimi bombami je sovražnik dosegel le nekaj, česar prav gotovo ni želel: brezmejno sovražstvo vsega nemškega naroda, ki se zaveda, da bo nekega dne napočila ura povračila. Takrat naj ne jadrkujejo onstran Kanala in Oceana. Ura povračila in maščevanja za nedolžne žrtve bo prišla in gorje tistim, ki se bodo oškropili s krvjo svojih lastnih narodov. Nemški narod veruje v Führerja in v zmago, zato gleda preko ruševin mnogih svojih dragih mest mirno v bodočnost neizpodbitne zmage, po kateri bodo razdejana mesta prešla lice obnovljenega življenja.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. - Verlagsleitung: Egon Baumgartner, Haupt-schriftleiter: Friedrich Götsch, alle in Marburg/Drau. Badgasse 1

Zur Zeit ist Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1940 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung der Bezahlungen.

Spomnite

se v soboto in v nedeljo, dne 21. in 22. avgusta 1943, cestne zbirke za vojno pomoč Nemškega Rdečega Kriza (Kriegshilfswerk für das Deutsche Rote Kreuz)

ladij vsled močnega sovražnega ognja in nastajajoče teme ni nič znanega. Tekoča izvidniške operacije pa so potrdile, da je bilo najmanj 170 tisoč brt. iz spremijave potopljenih ali pa uničenih zadetih. Sedem lastnih letal se ni vrnilo. V noči na 15. avgust je sovražnik ponovno bombardiral Milan, kjer je porušil mnogo zgradb in povzročil številne požare. Neki nemški podmorniški lovec je potopil v Sredozemskem morju sovražno podmornico. Sovražni letalski odredi so v petek prileteli nad jugovzhodno ozemlje Reich-a. V nekem mestu je nastala škoda in so beležili žrtve.

Po poročilu z dne 16. avgusta, ni bilo na južnem odseku siciljske fronte nikakih bistvenih operacij, pač pa je sovražnik stopnjeval svoj pritisk na severu.

Neka nemška podmornica je potopila ob severni obali Sicilije v drznem napadu neko križarko razreda »Brooklyn«. Nad zapadnim zasedenim ozemljem so nemški lovci v 24 urah zbili 16 sovražnih letal. V noči na 16. avgust so nemški letalski odredi ponovno bombardirali angleško luko Portsmouth. Italijanski hitri čolni so potopili pri rtu Spartiventu Calabro neko lahko križarko. Sovražne bombe so padale na mesta Viterbo, Novara in Milan, kjer je zopet nastala velika škoda.

V času od 13. do 16. avgusta so nemški letalski odredi in letalski obrambni artileristi zbili v področju Sredozemskega morja skupno 35 sovražnih letal. Pred vzhodno obalo Sicilije so nemški hitri čolni potopili nekega sovražnega rušilca. V messinski cesti so Nemci potopili en angleški hitri čoln in neko angleško malo topničarko. 15. avgusta zvečer so nemška letala vzhodno od portugalske obale potopila iz dobro zavarovane spremiljave tri transportne ladje s skupno 25.000 brt. 16. avgusta so sovražni odredi podnevi in ponoči bombardirali Pariz in še neka druga mesta. Pri tem je bilo zbitih 20 napadalcev. Nemška letala so medtem bombardirala cilje ob jugovzhodni obali Anglije ter ob ustju Temze.

Izredno velike izgube na letalih je imel sovražnik pri svojem napadu na Južno Nemčijo, kjer so po poročilih, dospelih do 18. avgusta, zbili 51 štirimotornih bombnikov in 5 lovcev. V južnonemških mestih je imelo prebivalstvo izgube. Nad Južno Francijo je bilo zbitih pet sovražnih letal. V noči na 18. avgust je vrjel sovražnik bombe na kraje v Severni Nemčiji. Prebivalstvo je beležilo izgube. Najmanj 37 letal je bilo zbitih. Nemška bojna letala pa so uspešno bombardirala srednjo in jugovzhodno Anglijo, zlasti pa industrijsko mesto Lincoln.

PK.-Kriegsbericht Eitel Lange (Sch).

Reichsmarschall Hermann Göring besichtigt in Berlin den Bau von Luftschutzgräben.

Gelegentlich seiner Anwesenheit in Berlin besichtigte Reichsmarschall Hermann Göring im Berliner Osten den Bau von Luftschutzgräben. — Links neben dem Marschall Generaloberst Loerzer

Vojni dogodki na vzhodu

Vsi sovjetski napadi odbiti — Velike izgube sovjetov na raznih odsekih fronte

Na Kubanskem mostišču, ob Miusu in na Srednjem Doncu je bilo po poročilu z dne 12. avgusta razmeroma mirno. Medtem pa je divjala velika obrambna bitka v področju Bjelgoroda. Jugozapadno od Orele so se zrušili napadi več sovjetskih divizij. Sovražnik je napadal tudi južno in jugovzhodno od Vjasme. Vsi njegovi napadi so bili odbiti v nemškem ognju. 11. avgusta so izgubili sovjeti 120 tankov. Letalstvo, ki je pridno

Scherl-Bilderdienst-Autoflex.

Erhöhte Abwehrbereitschaft der Zivilbevölkerung gegen den anglo-amerikanischen Bombenterror. In vielen deutschen Städten sind die Hausgemeinschaften mit der Aushebung von Splittergräben und Feuerlöschteichen beschäftigt. Männer und Frauen arbeiten kameradschaftlich an diesen zweckmäßigen Selbstschutzmaßnahmen. — Unser Bild zeigt eine Hausgemeinschaft bei der Anlage eines Feuerlöschteiches.

posegalo v žarišča bojev na zemlji, je v zračnih bojih uničilo v dveh dneh 88 sovjetskih letal. V tretji bitki južno od Ladoškega jezera so nemške čete skupno z letalstvom v času od 22. julija do 6. avgusta odbile naval 8. in 67. sovjetske armade. S tem so onemogočile poskus sovražnega prodora nemške fronte.

Iz poročila, ki je bilo izdano 13. avgusta, izhaja, da je sovražnik brez uspeha ponavljal svoje napade na Kubanskem mostišču zapadno od Krimskaje. Ob Miusu in na Spodnjem Doncu so beležili le lokalne operacije. Jugovzhodno od Bjelgoroda so boljševiki tudi 12. avgusta napadli z močnimi pehotnimi in tankovskimi odredi. Tu so se razvili težki obrambni boji, v katerih so Nemci s protinapadi uničili več sovražnih skupin. Tudi severozapadno od Orele in južno ter jugozapadno od Vjasme so se izjalovili vsi sovjetski napadi. Poleg krvavih izgub so sovjeti 12. avgusta izgubili 380 tankov. Nemško letalstvo je razbremenjevalo s silnimi udarci nemške čete zlasti v prostoru Bjelgoroda. V letalskih bojih je zbil 12. avgusta ob štirih lastnih izgubah 91 sovjetskih letal.

Težišče bojev dne 13. avgusta je bilo jugovzhodno od Bjelgoroda. V bitki, ki je vihrala sem ter tja, so imeli sovjeti zopet izredno krvave izgube. Ob Kubanskem mostišču je napadal sovražnik samo s slabotnimi silami. Zapadno od Orele ter južno in jugozapadno od Vjasme so bili odbiti vsi sovjetski napadi. Sovražnik je nadaljeval tudi južno od Ladoškega jezera svoje napade s pomočjo artilerije, tankov in bojnih letal, toda vsi njegovi napori so ostali brez uspeha. Pri tem je sovražnik izgubil 273 tankov. Nemško letalstvo pa je v bojih zbil 65 sovjetskih letal.

Po poročilu z dne 15. avgusta so javili z južnega odseka vzhodne fronte zgolj lokalne boje.

Medtem pa se je nadaljevala velika bitka v prostoru jugozapadno od Bjelgoroda. Povsod, kjer so butali sovjeti ob zid nemške obrambe, so bili krvavo odbiti. Na nekaterih mestih so Nemci s protinapadi razbili več sovjetskih udarnih odredov. Prav tako so se izjalovili tudi sovjetski napadi zapadno od Orele, južno in jugovzhodno od Vjasme ter južno od Ladoškega jezera. 14. avgusta so izgubili sovjeti 85 letal in 179 tankov.

16. avgusta je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da so se izjalovili lokalni sovjetski napadi ob Kubanskem mostišču ter ob Srednjem Doncu. V bjelgorodskem področju so odbili nemški grenadirji vse sovjetske navale. S protinapadi so vdrli Nemci globoko v boke sovražnih naskočnih odredov. Več teh odredov so pri tem obkolili in uničili. Medtem ko je zapadno od Orele popustila sovjetska bojevitost, so boljševiki podvojili svoje napore v odsekih Vjasma, Belija in ob Ladoškem jezeru. Tudi tu so se zrušili vsi njihovi poskusi prodora nemške fronte. 15. avgusta so izgubili boljševiki 193 tankov.

Iz poročila, izdanega 17. avgusta, je razvidno, da so nemške čete odbile celo vrsto lokalnih napadov na fronti ob Miusu. Medtem je začel sovražnik napadati ob srednjem Doncu in v področju Isjuma po temeljiti artilerijski pripravi z močnimi pehotnimi in tankovskimi odredi. Vsi sovražni poskusi prodora so bili pri tem odbiti. Sovražnik je imel zelo težke in krvave izgube.

V uspehih nemških protinapadih v bjelgorodskem področju je izgubil sovražnik 16. avgusta 4200 padlih, nad 1600 ujetnikov, 25 tankov, 110 topov, 112 metalcev min in mnogo drugega materiala. Zapadno od Orele je sovražnik napadal samo še s slabotnimi silami, zato pa je nadaljeval svoje težke napade v področju Vjasme, Belija in ob Ladoškem jezeru. Sovjetski napadi so se zrušili v ognju Nemcev, ki so uničili 283 sovjetskih tankov. Nemško letalstvo je razbilo devet sovjetskih transportnih vlakov. 15. in 16. avgusta je nemško letalstvo ob samo šestih lastnih izgubah zbil 110 sovjetskih letal.

Sovražnik je po poročilu z dne 18. avgusta nadaljeval svoje prodorne napade v področju Isjuma, toda brez uspeha. Tudi južno in jugozapadno od Bjelgoroda so se zrušili vsi sovjetski napadi. Pri tem je bilo uničenih 92 sovjetskih tankov. Izjalovili so se pa tudi sovjetski napadi v področju Vjasme, Belija in ob Ladoškem jezeru. 17. avgusta je imel sovražnik izredno visoke izgube. Uničenih je obležalo njegovih 317 tankov.

PK.-Kriegsbericht Freckmann (Sch).

»Die Löwen von Grusino.«

Grusino war einmal eine Stadt im Wolchowgebiet. In ihren Trümmern wohnen heute deutsche Grenadiere. Sie haben den Höhenrücken zu einer wahren Festung ausgebaut und halten sie gegen einen hartnäckigen und oft mit allen Mitteln angreifenden Feind im zähen Kämpfertum. — Gedeckt durch Häuserruinen nimmt eine Pak einem Stellungswechsel vor.

Ukrainischer Sommer

Von Hans-Jürgen Weineck

Im Frühling fuhr ich in die Heimat und im Sommer kehre ich nun zurück. Eine bunte, leuchtende Zeit ist nun auch in dieses Land gezogen. Noch bunter als in Deutschland scheinen die Farben in den Bauerngärten verstreut — ein Zeichen verschwenderischer Fruchtbarkeit.

Wir fahren auf einer Höhe eine Strecke den Dnjepr entlang. Ist diese Landschaft in ihrer Schönheit schon von deutschen Augen entdeckt? Spiegelland und flimmernd bahnt sich der mehrere Kilometer entfernte, mächtige Fluß in großen Windungen seinen Lauf. Sandbänke und kleine grüne Inseln sehen wir in seinem breiten Lauf, suchen aber vergeblich dieses lockende Sommerparadies nach Schiffen oder Kähnen ab, die sein Wasser beleben würden. Welch eine Pulsader Europas kann dieser Fluß werden!

»Ein schönes Stückle Erde hier am Strom! Drüben auf dem Hügel ein Sommerhaus, mit dem Blick auf den Fluß, da ließ' es sich schon aushalten!« Der Ingenieur, der das sagt, weiß wohl, was schön ist. — An den Hängen hinter uns stehen silberne glänzende Weidenbüsche vor jungen Bäumen. Ein leicht welliges Land dehnt sich hier; es mutet uns gar nicht fremd an. Daheim wie hier segeln in einem blauen Himmel große weiße Wolkenschiffe vor dem Winde, die ihre dunklen Schatten gemächlich über die Rechtecke der Felder nach sich ziehen.

»Wenn die Ukrainer für jedes neugeborene Kind einen Baum pflanzen würden, sähe es hier in wenigen Jahren mitteleuropäisch aus!« bemerkte ein Kamerad. Er hat recht, was wir hier noch vermischen, sind die Baumreihen an den Straßen und kleine Wälder. Aber das fällt erst im Herbst auf, wenn das Land nicht wie bei uns auf Gelbbraunrot abgestimmt ist, sondern nur ein eintöniges sonnenverbranntes Gelb zeigt.

Überall auf den Feldern wird Unkraut gejätet. Die bunten Kleider der Frauen leuchten weit herüber. Sie winken fröhlich dem Urlauberzug nach, bis der Blick versperrt wird. Ein Güterzug, beladen mit Traktoren und anderem landwirtschaftlichen Gerät, fährt neben uns her nach Osten.

Der Hausbau ist für die Ukrainer noch lange kein Problem. Wir sehen viele Gerüste für die Lehmhütten schon fertig stehen. Die künftigen Bewohner sind dabei, mit den Füßen den Lehm zu kneten. Die ganze Familie tritt dabei diesen Urstoff, ohne den die Ukraine so arm wäre, und setzt ihm als Bindemittel Häcksel und Kuhfladen zu. Fertig abgestochene Kanten trocknen bereits in der Sonne. Etwa drei Wochen braucht dieses Baumaterial, bis es an der Sonne »reif« geworden ist.

Meist beginnt man daher zuerst mit dem Lehmtreten. Dann erst kommt das Balkengerüst an die Reihe mit dem überaus dichten Schilfdach, das weit überhängen muß, damit der Lehm nicht vom Regen aufgeweicht wird. Man soll es kaum glauben, wie sauber und anheimelnd nachher solch ein weißgekalktes Häuschen aussieht — wenigstens von außen!

Stark und würzig duften der junge, wildwachsende Wermut und die Kamille auf dem Odland. Feine Spinnfäden glänzen dazwischen in der Sonne. Wenn schwere Soldatenstiefel darüberstapfen, wird der Duft der vertretenen Pflanzen fast unangenehm scharf. Einst wurde der steingraue Wermut hier mit anderen Duftkräutern in die Wäsche gelegt.

Noch mehr als die Tage sind die Nächte geschwängert von den vielfältigen Düften dieses Sommers — eine unvergeßliche Duftharmonie zu seinem Preise. Käfer umkreisen tief brummend den Posten, der um die Zelte seiner Kameraden seinen Rundgang macht und sich alle Mühe geben muß, dem Zauber der Nacht nicht zu erliegen. In den von keinem Windhauch berührten Maisfeldern piepat es die ganze Nacht hindurch, die junge Brut der Vögel scheint keinen Fuchs zu fürchten.

Bald wird man nicht mehr zwischen den Reihen der Maisstauden wie in engen Gassen gehen können, sie sind schon fast mannshoch. Die schwungvoll gewellten Blätter rascheln bei jeder Berührung laut. Und wenn man gegen die Sonne sieht, über das Feld hinweg, mit seinen schimmernden Sonnenreflexen auf den großen Blättern, ist man auf einem großen grünen See mit leichtem Wellenschlag.

Die Sonnenblumen haben nun alle ihre flammenden Häupter geöffnet. Tiefgelb leuchten die Felder weit ins Land, und darin brummt und summt es

den ganzen Tag — ein einziger großer Bienenstock! Vom Flugzeug muß es ein schönes Bild sein, dieses tiefe, satte Gelb zu sehen, eingebettet in das Grün der Felder und Obstbäume. Zwischen dem hochwüchsigen Mais und den dickstieligen Sonnenblumen sind oft Wassermelonen gepflanzt. An den langen Ranken werden bis zum Herbst trotz aller sengenden Glut wieder jene begehrten, wasserreichen Süßfrüchte wachsen, die wir hier zum erstenmal kennenlernten.

»Doch!« — das war der Wunsch der Bauern in den letzten Tagen. Heute nun ist er wirklich gekommen, der Regen, der dem Mais und noch mehr den Kartoffeln not tat. Kleine Sturzbäche rannen an der Zelluloidscheibe unseres Zeltes herab und es trommelte mehrere Stunden auf die steil gewordenen Bahnen. Die Leute auf den Feldern, die sich klatschnaß auf den Heimweg machten, sahen erleichtert und froh aus. Auf diesen Regen kam es an. Seit Tagen hatten sie den Boden geharkt, er war seit dem letzten Regen wieder steinhart geworden. Sie wissen genau, wie sehr sich diese Ar-

PK-Zeichnung Fleck (Sch).

»Zerschossene karelische Wälder.«

beit im Herbst in Gestalt von Öl und Mehl auswirkt!

Mit einer Flasche Wasser und einem Stück Maisbrot ziehen sie morgens, die Hacke geschultert, auf das Feld, das ihr Besitz geworden ist. Mit sinkender Sonne kommen sie, meist noch mit einem Sack Maisblättern für die Ziege beladen, zurück.

In einem kleinen Wasserlauf schwimmen die Kameraden. Zwischen Wasserrosen und Tank kraulen sie hindurch auf die freie Fläche, auf der sie um die Wette schwimmen, prustend tauchen, um sich spritzen und lachen. Wenn wenige im Wasser sind, schwimmt es sich hier am schönsten. Rechts und links ist der Wasserspiegel von hohen Binsen und Schilf eingefaßt, worin allerlei Vögel brüten. Über den großblättrigen Wasserpflanzen, die oft einem Fröschein als Ruheplatz dienen, scheinen schillernde Libellen in der Luft festzustehen.

Dann ist es, als ob der Sommer, der hoch über dem Land ist und mit Sonne, Regen und Wind die Früchte reifen läßt, auch das zappelnde Menschlein im Wasser segnet; auf daß es sich bei der Betrachtung einer Libelle oder eines Nestes im Schilf für einige Augenblicke der streitbaren Gegenwart entrückt und ganz eins fühlt mit dieser wild und üppig wachsenden Welt.

Krise in amerischem zunanjem ministrstvu

Kakor poroča washingtonski dopisnik lista »St. Louis Press Dispatch«, je ameriški zunanji minister Cordell Hull zahteval preteklo soboto kategorično v Beli hiši razrešenje državnega podtajnika za zunanje zadeve, Sumner Welles-a. S tem je dosegla kriza v amerškem zunanjem ura-

du svoj višek. Omenjeni dopisnik zatrjuje, da je prejel svojo formacijo iz najzanesljivejšega vira. Ze preteklo sredo je list »New York Times« obelodanil vest, da namerava prezident Roosevelt pooblastiti Sumner Welles-a za neko važno misijo v inozemstvu. V četrtek je nato izjavil zunanji minister Cordell Hull, da mu o takih namenih prezidenta ni nič znano. Po novih poročilih in informacijah, ki so prispele iz Washingtona, pa ni več nikakega dvoma, da je nastal med Rooseveltom in njegovim zunanjim ministrom globok sporazum.

Vzrok tega nesporazuma je sledeč: Pred par dnevi je namreč šef urada za gospodarsko vojskovanje, Crowley, izjavil, da Argentina odsele ne bo več prejela ameriškega blaga. Nikdo ni bil sprčo tega bolj iznenaden, kot zunanji minister Hull, ki je izvedel za to izjavo šele iz najzgodnejših listov. Jasno je, da je tak ukrep v največji meri uplival na ameriško-argentinske odnose. Crowley je obvestil o svojem namenu samo Sumner Welles-a, ki pa o tem ni informiral svojega šefa Hull-a. Zunanji minister Hull je nato preprečeval prezidenta Roosevelt-a, da Crowley-eva provokacija Argentine nikakor ni v interesu Zedinjenih držav. Toda Roosevelt ni hotel prijeti za vroče železo. Crowley namreč ni samo šef urada za gospodarsko vojskovanje, temveč tudi uradni predsednik Demokratske stranke. Z njeno pomočjo pa hoče Roosevelt v jeseni leta 1944. postati četrty prezident Zedinjenih držav.

BURMA

Kakor znano, so Japonci v današnji vojni s Anglijo in Zedinjenimi državami Severne Amerike v mesecih april in maj 1942 zavzeli Burmo, ki je tvorila sestavni del velikiobritanske Indije. Po očiščenju Burme od vseh Angležev so v zavojevani deželi postavili svojo vojaško upravo, ki je vladala vse do konca julija t. l. Na dan 1. avgusta 1943 je pa Burma dobila zopet po dolgi desetletji izgubljeno samostojnost, ki ji jo omogočili Japonci. Slavnostno so proglasili neodvisnost in samostojnost države Burme pri istočasnih postavitvi lastne vlade, ki jo tvorijo sami domačini. Novo vlado te najnovejše samostojne države je sestavil dr. Ba Maw, ki ima naziv državnega poglavarja in je takoj podpisal zavezniško pogodbo z Japonsko ter z vojno napovedjo Angliji in Zedinjenim državam Severne Amerike najbolje označil cilj svoje vladne politike. Burma se je torej postavila pod vpliv in vodstvo Japonske, ki stremi za izrinjenjem Angležev iz vsega vzhodno-azijskega prostora, ta je, še iz ostalih delov Britanske Indije.

Neodvisna država Burma, ki ji pravijo domačini Myanma, ali pa tudi Bama, meri 604.719 qkm, je torej nekoliko večja od Francije ter šteje nekaj nad 17 milijonov ljudi. To pomeni 28 oseb na kvadratni kilometer. Burma meji na vzhodu na velikiobritanski indijski pokrajini Bengalijsko in Asamo, na vzhodu na Bengalski zaliv, ki tvor 2500 km dolgo burmeško primorje od Bengalca do najzgodnejšega mesta Malajskega polotoka. Burmeška država meja teče nadalje ob zavezniški državi Thailand ter kakih 1500 km ob kitajski pokrajini Yunan ter doseže končno z malim koncem svojega severnega področja gorovje Himalaja.

V verskem pogledu je Burma v glavnem budistična dežela. Dobrih pol milijona prebivalcev se priznava k veri Hindov, pol milijona k islamu in kakih 350 tisoč prebivalcev h krščanstvu. K področju Burme štejejo tudi takozvane Shan-države, ki jih je 42 in jih vladajo lastni domači kralji, ki jim pravijo Savbvas. Te pokrajine so obljubene s posebno vrsto ljudstva.

Najvažnejše mesto v Burmi je Rangun s 400 tisoč prebivalci. Tu so nadalje mesta Mandalay s 145 tisoč, Moulmein s 65 tisoč, Bassein s 45 tisoč in Akyab s 37 tisoč prebivalci. Važno so tudi mesta ob meji, kakor Myitkina, Bhamo in Lashio, kjer se zlivajo razne dovodne ceste k znani burmeški cesti. V Burmi imajo tudi celo vrsto letališč, ki so v dobrem stanju.

Prometne razmere Burme še niso na višini, niti pa precej ugodne. Železniškega omrežja imajo 3315 km, ki vzdržuje promet in zvezo med glavno luko Rangun z vladnim mestom Mandalay ter s severnimi kraji Myitkina in Bhamo ter med Ye, ki leži na juhu. Glavno prometno žilo rečnega prometa tvorijo veletoke Irrawady, po katerem prevažajo do mesta Bhamo, kjer je priključek na

Burma-cesto. Tudi po reki Saluen vozijo ladje da-
leč na Kitajsko.

Gospodarski pomen Burme je precejšen. Že od
nekaj let slovela ta kronska kolonija kot za-
kladnica riža v velkobritanskem imperiju. Tretji-
na vsega svetovnega izvoza riža zraste v Burmi
ter si je lahko predstavljati kako važno postavko
je Anglija izgubila v svojem kolonialnem
gospodarstvu z izgubo Burme.

Drugo mesto v izvozu Burme je zavzemal pe-
trolej. Leta 1940. so ga pridobili 1,12 milijonov
ton. Največja nahajališča so ob meji med Gornjo
in Spodnjo Burmo. Petrolej pridobivajo iz vrečev,
ki se nahajajo v velikih globločinah in sicer veči-
noma srednje težka olja. Burmeška produkcija
petroleja je v britansko-indijskem prostoru zna-
šala 96% celotne produkcije. Izkoriščevalne pra-
vice in rafinerije so bile seveda vedno last An-
gležev.

Burma je pa tudi bogata na mineralijah. Če se
odšteje nahajališča kositra na bližnjih Malajih,
stoji Burma z nahajališči rudnin na indijskem
prostoru na prvem mestu. Najvažnejše rude, ki
stojijo na čelu vsem drugim so: nikelj, svinec,
cink, kositer in volfram.

Tudi gozdovje Burme ne gre podcenjevati. Kot
izvozno blago se dobro proda dragocen les, ki ga
imenujejo teak. Bogastvo gozdov pa tiči tudi v
drugem lesu raznih plemenitih vrst. Nahajališča
premoga in železa so bolj skromna in ne pri-
dejo v poštev.

Angleži so že začetkom 17. stoletja ustanovili
angleško-indijsko družbo, ki je začela z izkorišče-
valnim delom v Indiji oziroma v Burmi. Potrebo-
vali so pa dolgo časa, predno so se v tem
delu Indije sigurno in varno zasidrali. Leta 1858.
so se z Burmo vojskovali z ogromno premočjo.
Pri tem jim je uspelo ujeti burmeškega kralja, ki
so ga nato odvedli v ujetništvo, kjer je pozneje
umrl. Šele leta 1886. so končno zavladali s puško
in bajonetom ter z ladijskimi topovi nad Burmo
ter ji odvzeli samostojnost. Deželo so nato pri-
ključili Britanski Indiji. V teku zadnjih 40 let
angleške uprave se je prebivalstvo Burme mno-
gokrat uprlo angleški nadvladi. Bilo je mnogo
uporov, ki so jih Angleži krvavo potlačili.

Odkar so Japonci maja lanskega leta spodili
Angleže iz Burme, so japonski oficirji organi-
zirali in izveščali iz Burmežanov sestavljeno ar-
mado, ki ji zapovedujejo Japonci. Ta oborožena
sila stoji danes skupno z japonskimi vojnimi sila-
mi ob vratih ostalega dela Britanske Indije pri-
pravljena na vse.

Dr. Ba Maw je uspelo združiti glavni dve bur-
meški politični stranki, to je stranko Thakin in
stranko Sinyetha. Združeni politični organizaciji
sta sedaj ena stranka pod imenom Dobama-Sinye-
tha, ki ima 700 tisoč pristavev. V svojem stran-
kinem programu zahteva sodelovanje v izvedbi
novega vzhodno-azijskega reda pod japonskim
vodstvom.

Zakon o zaščiti mater

Kratek izveček iz zakona o zaščiti mater, ki velja tudi za Spodnjo Štajersko

Nov zakon o zaščiti mater zajema vse ženske,
zaposlene po obratih in upravah vseh vrst, tudi
tiste, ki niso podvržene bolniško zavarovalni
obvezi. Za omožene žene, ki pomagajo pri kme-
tjskih delih ter ostale ženske na podeželju pri
kmetovalcih, se bo primerno materinsko zaščito
še izdelalo in uvedlo. Gotova določila pričujo-
čega zakona o zaščiti mater se lahko razširijo
tudi na hišne pomočnice ter na ženske, ki oprav-
ljajo dela, kakor jih imajo člani obratnih posad.
Predpisi o zaščiti domačih delavk so že izšli. Do-
ločeno je tudi, da smejo ženske, ki vodijo odprte
prodajalnice in nimajo uslužbenecv, 12 dni pred
in 12 dni po porodu svoje lokale zapreti. To je
seveda predhodno poročati krajevni policijski
oblasti.

Zaposlevanje nastajajočih mater je principiel-
no prepovedano, če je zdravniško ugotovljena
nevarnost za zdravje in življenje otroka. Tu je
mišljeno delo v stoječem stavu, kjer ni možnosti
za odpočitek. Taka dela po petem mesecu noseč-
nosti ne smejo trajati nad štiri ure dnevno. Ra-
zen tega je vsako delo prepovedano, ki bi pre-
segaio nadpovprečno moč noseče ženske. Tam
kjer obstojajo dvomi glede vrste dela, odloča
obratno nadzorni urad.

Nastajajoče matere in matere, ki same dojijo
svoje otroke, se po nedeljah in praznikih prin-
cipielno ne sme zaposliti. V podjetjih, kakor so na
primer gostilniška in prometna, kjer ni mogoče
uvesti nedeljskega ali prazniškega počitka, je za-
poslitev nastajajočih mater samo pod tem pogo-
jem dovoljena, da se jim enkrat tedensko, priklju-
čeno na nočen počitek, dovoli še 24 ur miru. V
noči med 20. in 6. uro se jih pa ne sme zaposliti.
V podjetjih z večjimi šiframi je v sporazumu z
obratnim nadzornim uradom možna tudi izjema. V
tedenski zamenjavi se lahko dela do 23. ure. K
temu pa ni misliti, da bi se nosečim ženskam dalo
še kakšno delo. V splošnem traja delovni čas
samo 8 ur. V kmetijstvu in v nekaterih posebnih
podjetjih 9 ur. Pri tem je upoštevati, da gospo-
darskega toka ni možno držati vedno v trdih
normah. Kjer je potrebno, lahko obrtno nadzor-
na oblast napravi tudi izjeme od popisanih dolo-
čil. Razen tega lahko minister dela razširi prepo-
ved več-dela ob nedeljah in praznikih tudi na
matere, ki imajo v oskrbovanju otroke izpod 14
let. Minister tudi lahko določi, da so ta žene naj-
manj enkrat tedensko en dopoldan ali popoldan
dela proste.

Porodnice so osvobodjene dela šest tednov pred
in šest tednov po porodu. Za matere dojilje traja
ta doba osem tednov, če so imele prežgodni po-
rod, pa dvanajst tednov. Čas poroda določa zdrav-
niško spričevalo. Matere, ki so prve mesece po
porodu nežnega zdravja, se mora zaposliti pri

delih, ki odgovarjajo zdravstvenemu stanju, kar
je odvisno od zdravniškega mnenja. Kar se tiče
hranjenja dojenčkov z materinim mlekom, imajo
matere, ki so zaposlene po 4½ in več ur z nepre-
kinjenim delom, pravico na 45 minut prostega
časa. Če pa traja delo po 8 in več ur dnevno,
pripada materam dvakrat po 45 minut ali pa en-
krat po 90 minut prostega časa v svrhu dojenja
svojih malčkov. Ta prosti čas se smatra, kakor
da je ženska delala. V večjih podjetjih se lahko
od strani pristojnih oblasti zahteva ureditev pro-
storov za hranjenje dojenčkov, kakor tudi pro-
storov za počivanje in podobnih ureditev za za-
ščito nosečih žensk.

Matere, ki radi poroda niso delale ter so po
celih 12 tednov izostale od dela, v tem času ni-
kakor ne izgubijo pravice do mezde ali plača.
Podjetja jim morajo plačevati povprečen zaslu-
šek kakor so ga imele v zadnjih 13 tednih. To
drži tudi, če bo novo delo matere odškodovano z
nižjo mezdo. Matere, ki so imele akordne plače,
dobijo dotakratno odškodnino za delo tako dolgo,
dokler trajajo ista dela v podjetju, pozneje pa
nastopi odškodnina, kakor bi jo imele, če bi ne
bilo porodov. Odmore za dojitve malčkov morajo
biti od podjetij materam plačani kakor delovni
čas. Razen plače, ki jih matere dobivajo od pod-
jetij, imajo v kolikor so zavarovane pri bolniških
blagajnah tudi pravico na 50 Rpf dnevnega pris-
pevka za dojitvev otrok, dokler jih dojijo.

Noseči ženski se ne more odpovedati delovne
razmerje, ako ona sama na to ne pristane. Od-
poved tudi ni možna radi drugih razlogov med
nosečnostjo ter tekom štirih mesecev po porodu,
ako je vodja podjetja bil obveščen o nosečnosti.
Proti volji noseče ženske se isti lahko odpove
samo v slučaju, da je za to važen razlog, ki zahteva
ločitev delovnega razmerja. Tak izreden slučaj
pa mora državni zaupnik dela dovoliti. Tam, kjer
voditelj obratov želi, morajo noseče ženske
predložiti zdravniška ali babiška spričevala o
svoji nosečnosti.

Maternam, ki dojijo svoje otroke, se mora tudi
v pogledu izbire delovnega prostora nuditi širo-
kogrudnost. Na željo se jih mora zaposliti v bli-
žini svojih stanovanj, v kolikor je to izvedljivo.
Obrtni nadzorni urad in urad dela sta dolžna ugo-
toviti, če so take želje potom izmenjanja delov-
nih sil izpolnjive.

Zatemnitev od 22. do 4. ure

* Požar je vpepelil celo turško vas. Velik po-
žar je uničil vas Stiljan ob sirijsko-turški meji.
Vsi pospravljeni pridelki so bili popolnoma uni-
čeni. Škodo cenijo na sto tisoč turških funtov.

Slavnostna prireditev Ortsgruppentagov na Spodnjem Štajerskem

Trifail, Mahrenberg in Tülfen so dobili zastave — Gauleiter v Mahrenberg-u

Dne 14. in 15. avgusta je imela tudi Ortsgrup-
pa Trifail-Süd svoj veliki dan. Za vzorno delo-
vanje je Bundesführer odlikoval z zastavo. Proslava
se je začela v soboto s počastitvijo
Führer-ja, na kateri je govoril Ortsgruppenführer
Renzinger. Nato je govoril Bundesamtsleiter Hackl
kot zastopnik Bundesführer-ja funkcionarjem
Ortsgruppe. Razstava storitev je pokazala ogrom-
no delo. Sledile so sportne prireditve, ki so po-
kazale visoko stanje sporta v Ortsgruppi, storitve
odredov Wehrmannschaft-a in mladinske organi-
zacije Deutsche Jugend. Skupina otrok urada
Frauen ter otroci otroškega vrta so s svojimi
nastopi pokazali, da so tudi ti mali prebivalci
Ortsgruppe vredni, biti postavljeni v vrste do-
raslih Ortsgrupp Trifail-Süd je s svojimi izva-
janji podala dokaz, da se lahko na tem področju
pokaže tudi preko mej lastnega Kreis-a. Zvečer
je koncertiral pred mestno hišo planinska godba
resne in vesele komade, spremljal jo je pa moški
zbor Ortsgruppe.

V nedeljo, 15. avgusta, je bila jutranja prosla-
va, ki so jo otvorile fanfare mladine in moški
pevski zbor Ortsgruppe. Višek je bil dosežen z
razobešenjem zastave. Spregovoril je Ortsgrup-
penführer v smislu jutranjih proslav, nakar jo je
pesem »Nur der Freiheit gehört unser Leben« za-
ključila.

Pri počastitvi padlih junakov Ortsgruppe je
godba Wehrmannschaft-a svirala tisto o dobrem
tovarišu in udeleženci so se spomnili mož, ki so
za domovino žrtvovali svoje življenje. Ortsgrup-
penführer je položil vence na grobove.

Na slavnostnem travniku, kjer se je zbralo 2000
ljudi, je prireditev dosegla svoj višek. Zastopnik
Bundesführer-ja, Hackl, je Ortsgruppenführer-ju
izročil podeljeno zastavo. V svojem govoru je
med drugim omenil, da naj podelitev zastave
vzpodbudi k novemu delovanju in udejstvovanju.
Nam Nemcem je zastava s kljukastim križem sim-
bol za luč, za katero smo tisočletja stremeli. Iz
tega je nastala zastava stalen opominjalec za
bodočnost. Mimohod zastav, šturmov in ostalih
odredov je lepo uspel.

Popoldan je bila vaška prireditev v Limberg-u,
kjer je koncertirala rudarska godba, dekleta so
plesala, na sportnem igrišču pa je bila nogometna
tekma.

Stoletja stara pripadnost Mahrenberg-a k nem-
škemu narodu in Reich-u, je bila dne 14. in 15.
avgusta potrjena po Bundesführer-ju z osebno iz-
ročitvijo Ortsgruppenfahne in z osebnim obis-
kom Gauleiter-ja dr. Uiberreither-ja. Bil je za

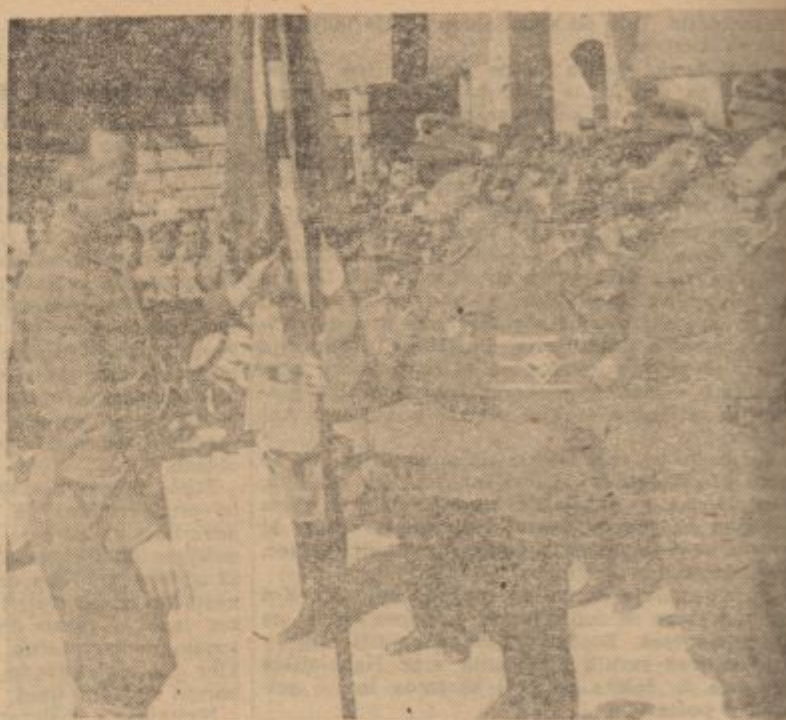
Mahrenberg to največji praznik, najbolj pestra
in živa veselica. Poročilo Ortsgruppenführer-ja
Zmork-a o storitvah, je bilo najlepše dopolnilo to-
zadnevne razstave. Zvečer so igrali v razprošani
dvorani ljudsko igro »Der Volksrebell«. Slavno-
stno je nadalje potekla jutranja proslava v nede-
ljo v gaju junakov.

Pred Heimom na sijajno okrašenem trgu se je
v nedeljo ob desetih vršilo veliko zborovanje.
Formacije Mahrenberg-a in sosednih krajev so
prikorakale in se postavile v strnjenih vrstah.
Na sportnem igrišču je bila nogometna tekma med
gosti iz Eibiswald-a, ki so tudi zmagali. V nede-
ljo je Mahrenberg obiskala boterska Ortsgrupp
Eibiswald. Pod vodstvom Kreisleiter-ja Suette
je prikorakalo več sto oseb, ki so s svojim obis-
kom potrdili srčno povezanost, ki vlada med
Mahrenberg-om in Eibiswald-om.

Bundesführer je v svojem govoru ugotovil, da
je Mahrenberg bil in je trdnjava nemštva. Mah-
renberg je razumel za kaj gre in zato je tudi
z vsemi silami pomagal izvrševati dvojno Füh-
rer-jevo nalogo. Mahrenberg je mobiliziral vse
moči za osvoboditev našega ljudstva in za vr-
nitev Reich-u. Spodnja Štajerska je dala sedaj
že življenja svojih 200 sinov za svobodo Nemčije.
25 tisoč Spodnještajercv nosi danes vojaško
suknjo, med katerimi jih je že 1500 odlikovanih

Der Gauleiter unter den Pimpfen

Aufnahme: Weißensteiner

Die Fahnenübergabe

Lepo uspela prireditvev Ortsgruppentagov v Kreis-u Marburg-Stadt

Gauleiter in Bundesführer na velezbtorovanju

Minulo soboto in nedeljo je Gauleiter in Reichsstatthalter dr. Uiberreither na slavnosten način izročil zastave Ortsgruppam II, III, IV in Leitersberg v Kreis-u Marburg-Stadt. K tej prireditvi so bili povabljeni tudi boterski Kreis-l Graz-Stadt in Murau ter je Kreisführer Knaus zastopnike istih sprejel v gradu. V svojem pozdravnem govoru je dal izraza veselju, da so se gostje odzvali vabilu ter je podčrtal resnost časa, v katerem se vrši prireditve, ki bo vir nove vere in nove bojovne pripravljenosti. Pri tem je Kreischulungsleiter Rachle podal obširno zgodovinsko poročilo o Spodnji Štajerski. Nato so si gostje ogledali razstavo storitev v osrednjem vodstvu organizacije Steirischer Heimatbund.

V soboto popoldne so Ortsgruppenführer-ji od-

likovanih Ortsgrupp Kreis-a Marburg-Stadt podali v Heimatbund-ovi dvorani Führer-jem in gostom poročila o svojem delovanju in svojih storitvah. Za Ortsgruppenführer-ji je spregovoril še Kreisführer Knaus ter v laskavih besedah ocenil in priznal vzorno in ogromno delo Ortsgrupp, ki tiči za iznešenimi številkami. Vse, kar so Ortsgruppenführer-ji v svojih poslovnih poročilih v besedah iznesli, je izpopolnila razstava s tiskom, sliko in ročnim delom. Nobenega področja se ni prezrlo, celo spodnještajerska zemlja je bila zastopana z razstavljenim sadjem in sočivjem. Pridnost žene se je zrcalila iz mnogih koristnih in vrednih stvari iz vrta, kuhinje, otroške sobe itd., znak, da je v Reich-u Adolf Hitler-ja razumevanje za žensko delo in za potrebe sedanjosti. Pov-

sod se je zdelo, kakor da stoji neviden napis: »Ustvari iz skromnih sredstev najboljše!« Po otvoritvi razstav o storitvah se je vršil ogled igralne sobe v Brunndorf-u, katerega se je v družbi povabljenih gostov udeležil tudi Kreisführer. Temu je sledila sportna prireditev štirih Ortsgrupp na igrišču »Rapid«.

Višek prireditve je doseglo velezbtorovanje na zgodovinskem Sophienplatz-u z govorom Bundesführer-ja Steindl-a in izročanjem zastav po Gauleiter- in Reichsstatthalter-ju dr. Uiberreither-ju. Na tisoče moških, žensk, fantov, deklet in otrok je v večernih urah napolnilo trg ter na ta način izpopolnilo sliko z zastavami okrašenega mesta. Ob prihodu Gauleiter-ja, Bundesführer-ja in Kreisführer-ja so veselo zasvirale korafnice. Ko je Gauleiter sprejel poročila, je pozdravil zastopnike organizacije Steirischer Heimatbund, države in oborožene sile, nakar je Kreisführer Knaus otvoril veleshod ter prosil Bundesführer-ja, da bi spregovoril prebivalstvu mesta Marburg.

Po šestetokrat z viharim odobravanjem prekinjenem govoru Bundesführer-ja je spregovoril Gauleiter in Reichsstatthalter. Slišala so se glasna povelja, nakar so po z žarometi razsvetljenem trgu med bobnanjem prinesli zastave, ki jih je Gauleiter nato izročil vsem štirim Ortsgruppenführer-jem ter od njih sprejel zaobljubo v Führer-jem imenu. Ko so se nosilci zastav postavili pred govorniško tribuno, je Gauleiter nadaljeval svoja izvajanja, ki jih je radi večkratnega odobravanja moral ponovno prekiniti. Počastitev Führer-ja je zaključilo lepo uspelo prireditve.

V nedeljo so zastopniki Wehrmannschaft-a ter mladinske organizacije Deutsche Jugend prisostvovali položitvi venca v gaju junakov. Povabljeni so bili tudi svojci padlih. Spregovoril je Kreisführer Knaus ter se spomnil tovarišev, ki so žrtvovali življenja za svobodo Nemčije. Sledila je jutranja proslava v mestnem parku, na kateri je Kreischulungsleiter Rachle govoril o boju kot zakonu življenja.

Nedeljsko popoldne je bilo posvečeno otrokom, ki so se v ljudskem vrtu z igrami razveseljevali. Istodnevno so otroški vrtci Kreis-a Marburg-Stadt povabili starše, da bi jim v zbranem programu pokazali del svojega delovanja. Pri tem je gošča oborožene sile razveseljevala starše in otroke, ki so se prireditve množično udeležili. Prav posebno so ugajale krožne igre, igra tabornikov, cirkus, tekanje preko ovir, vlečenje vrvi, strelci in lutkovno gledališče. Vse to je mlada otroška srca razveseljevalo.

Zaključek Ortsgruppentagov je tvoril pester večer v dvorani Heimatbund.

z odlikovanjem Eisernes Kreuz. Vse, kar delamo, se vrši med vojno. Kljub temu pa ostane cilj nespremenjen. Spodnja Štajerska mora postati obmejni plot Reich-a. V obmejnih krajih navadno vpliva zunanost na razpoloženje, kar pa pri nas ne bo slučaj. Mahrenberg ne bo nikdar stal v vrstah čakajočih, temveč v skupnosti tistih, ki bodo dobojevali končno zmago. Dvigala so se srca, ko je Bundesführer izročil Ortsgruppenführer-ju zastavo.

Posebna čast za Mahrenberg je bil obisk Gauleiter-ja. Gauleiter je najprej pozdravil pooblaščenca za v vojni oslepele, Ehmanna ter pooblaščenca Gau-a, dr. Huber-a. Gauleiter-ju so nato predstavili štab Ortsgruppe, goste, Ortsgruppenleiter-ja iz Eibiswald-a ter rektorja Fuchs-a, ki ga poznamo že iz časa bojev za spodnještajersko nemštvo. Nato so župan Siegfried Wrentschur, župan Wuchern-a, Minašnik, Ortsbauernführer Langer, voditelj Wehrmannschaft-a in voditelj mladine, razkazali Gauleiter-ju razstavo o storitvah. Gauleiter je pokazal globoko zanimanje za vse. Sledil je ogled iger in plesov mladine, za kar je Gauleiter pokazal živo zanimanje. Prireditve na dneva sta bila za Mahrenberg dneva spomina, veselja in ponosa.

V Tüffer-ju so v soboto v dvorani tekstilne tovarne otvorili Ortsgruppentag. Vodja urada I je Kreisführer-ju poročal o navzočnosti 173 funkcionarjev. Nato je Bg Hermann poročal o ureditvi Ortsgruppe po hiških in celicah itd. Našel je nadležje vsa zborovanja, sestanke in sploh vse storitve Ortsgruppe. Svoj govor je zaključil s pozivom, da bi zastava, ki jo je dobila Ortsgruppe, vzpodbudila in ojačila delovanje vseh. Sledil je ogled industrijskih naprav tekstilne industrije, nakar je Kreisführer otvoril razstavo »Ti in do-

movina«. V dekliški šoli je bila razstavljena statistika o ljudskem gibanju Tüffer-ja vse od leta 1650. Ogleda vredna je tudi razstava urada Frauen o industriji Tüffer-ja. Pred mladinskim domom so pozdravile fanfare in pesmi Kreisführer-ja, ki si je ogledal dom. Na glavnem trgu so otvorili knjižnico. Svojemu namenu so izročili tudi dvorano za delavce v pivovarni. Filmska predstava je zaključila prvi dan prireditve. V nedeljo so že rano v jutro začeli prihajati okoliški kmetje v mesto. Ko je godba Wehrmannschaft-a svirala budnico, so bile ulice že živahne. Mladina, Wehrmannschaft in mnogo ljudi, je korakalo v gaj junakov, kjer se je vršila jutranja proslava. Počastilo se je pri tem junake, ki so padli za domovino. Veleshod z izročanjem zastave se je vršil na glavnem trgu. Kreisführer Dorfmeister je v svojem govoru omenil, da prireja Spodnja Štajerska ravno sedaj svoje Ortsgruppentage, da svetu in našim nasprotnikom pokaže svojo politično voljo in da nacionalsocialisti ravno v težkih časih največ ustvarjajo in delajo. V ostalem je govoril tudi o boju v Tüfferju za nemštvo zoper tujo ideologijo, ki ga je kronala osvoboditev in podelitev Ortsgruppenfahne. Nad 3000 rok se je dvignilo k pozdravu, ko so med bobnanjem prinesli zastavo pred govorniki, oder. Odlikovanci iz svetovne vojne kot nosilci zlatih in srebrnih hrabrostnih kolajn so bili zastavonoše in častna straža. S počastitvijo Führer-ja so prireditve zaključili.

Vesela popoldanska veselica v kopališčnem parku na kateri so nastopali otroci, dekleta, godba na pihala itd., je združila prebivalstvo Tüffer-ja. Zvečer je bilo še kulturna prireditev »Tüffer singt und spielt«, za kar je bilo grajsko dvorišče s svojimi arkadami kakor nalašč za to ustvarjen okvir.

Mir in disciplina pri letalskih alarmih

Letalsko-zaščitno zadržanje in letalsko-zaščitne predpriprave — dolžnost vseh!

Mnogo jih je, ki si še niso na jasnem, kaj jim je treba storiti v slučaju letalskega alarma. Zato naj služi nižje navedeno v pojasnilo.

Pri letalskih alarmih razločujemo načelno dve vrsti znakov in sicer: »Letalski alarm in znak, da je nevarnost minula.« (Fliegeralarm und das Zeichen: Entwarnung.)

Znak za letalski alarm se da tedaj, če je računati, da prileti več sovražnih letal, ki bi morebiti bombardirala. Pri letalskem alarmu tulijo sirene eno minuto v dvigajočem in padajočem glasu. Na ta znak se mora prebivalstvo, ki se nahaja na ulicah, podati takoj v najbližnje kleti ali javna zaklonišča ali pa v najbližje ležeče jarke za kritje. To ne velja samo za pešce, temveč tudi za kolesarje in voznike motoriziranih vozil, ki morajo svoja vozila ustaviti ob robu ceste. Tudi avtomobili se morajo v stranskih ulicah ustaviti, potniki iz istih pa podati v najbližnja zaklonišča. Isto velja tudi za avtobuse. Vozniki avtobusov so za izpraznitev svojih vozil odgovorni. Ponochi je razen tega treba gledati, da se ne napravi nikakšne luči, če niso okna zatemnjena. Nepravilno je, če ljudje pri letalskem alarmu gledajo raz okna ali pa letajo na ceste, da bi v zraku videli kako in kaj je s sovražnimi letali. S tem ogrožajo svoja lastna življenja in življenja svojih soprobitalcev. Znano je, da sovražna letala prav rada streljajo s strojnimi puškami in topovi ali pa mečejo bombe na take bedaste glave. Sonarodnjaki, izogibajte se torej cest pri letalskih alarmih. Poti in ceste so pri letalskih alarmih samo za tiste osebe, ki so zaposlene v letalski zaščiti in hitijo v službo na svoja mesta. Te osebe morajo nositi tozadevne izkaze od svojih

službenih mest vedno pri sebi. Vozniki konjske vprege morajo v času, ko zatulijo sirene, v prvi stranski cesti ustaviti, konje izpreči ter jih pri najbližnjem drevesu, stebru, brzojavnem drogu ali pa pri dobro zavrtim vozu vzadaj privezati ter nemudoma oditi v zaklonišča.

Sonarodnjaki, odprite pri letalskih alarmih okna vaših stanovanj ter se pripravite na morebitne napade. Nanosite dovolj peska v vaša stanovanja in tudi vode na ta način, da napolnite vse vaše posode z vodo. Voda služi na podstrešja, v stanovanja, na vsak način pa tudi v zaklonišča. Tam, kjer še ni zaklonišč, morajo za to postavljeni funkcionarji letalske zaščite v svojih hišah pripraviti za to primerno klet. Taka klet naj leži kolikor mogoče globoko in naj ne sega do zemeljske višine. Skozi tako klet naj ne vodi nikakšna plinska ali vodovodna cev. Če je kakšen funkcionar letalske zaščite v dvomu radi primernosti izbranega prostora za zaklonišče, se mora takoj obrniti svojemu pristojnemu letalsko zaščitnemu uradniku pri organizaciji Steirischer Heimatbund. Ako ni nikakšnega primernege prostora ali kleti v hiši na razpolago, se mora na vrtu zgraditi napravo jarkov za zaščito. Sonarodnjaki, izvršite te ukrepe, ki so potrebni, da si očuvate življenja, imetje in dobrine.

Znak, da je nevarnost letalskega napada minula (Entwarnung), je eno minuto trajajoče tuljenje siren v vedno enako visokem glasu. Take znake se bo dajalo tudi pri preizkušanju siren. Če je kedaj napovedana preizkušnja siren ter se kljub temu da znak za letalski alarm, to ni nikakšna vaja ali preizkušnja, temveč pravi letalski alarm.

POLITIČNI DROBIŽ

□ **Globok prepad med Srbi in Hrvati v Londonu.** Kakor piše londonski list »Daily Sketch«, nova Puričeva emigrantska »vlada Jugoslavije« ne bo dolgo životala. Po opazovanjih lista zija med Hrvati in Srbi v Londonu nepremostljiv prepad. Hrvati očitajo Srbom v emigrantski vladi, da širijo v Angliji propagando, ki je naperjena proti Hrvatim. Prepričani so, da se nadalje okrog imenovanja srbskega poslanika pri angleški vladi. Hrvati bi privolili v to imenovanje samo pod pogojem, da gre Hrvat kot poslanik Jugoslavije v Washington. Londonski dogodki potrjujejo politiko sil osi in novi red, ki je bil ustvarjen v Evropi na ta način, da so bili Hrvati in Srbi ostro ločeni.

□ **Novi angleški poslanik pri »Jugoslovanski vladi.** Dosedanji angleški poslanik pri urugvajski vladi v Montevideu, Ralph Skrine-Stevenson, je bil imenovan poslanikom pri jugoslovanski »vladi« v Londonu, in sicer kot namestnik dosedanjega »poslanika« George Rendell-a, ki ga rabijo na nekem drugem mestu.

□ **V Ameriki se bojijo inflacije.** Padanje tečajev na njujorski borzi razburja že celih 14 dni vodilne kroge ameriškega gospodarstva. Njujorski dopisniki angleških listov so mnenja, da je položaj zelo podoban situaciji pred velikim polomom 1. 1930, ki je bil nekak uvod v najtežjo krizo Zedinjenih držav. V ameriških poslovnih krogih pričakujejo hiter konec dosedanje vojne konjunkturo. Gospodarski strokovnjak londonskega lista »Times« prihađa do zaključka, da v Zedinjenih državah ne zaupa nikdo več drugemu Ameriški poslovni svet je tudi mnenja, da sedanja Rooseveltova vlada nikakor ni sposobna, privedi ameriško gospodarstvo v urejene mirovne razmere. Na drugi strani pa smatra vlada, da je privatno gospodarstvo zatajilo. Baje pripravlja vlada ukrepe, ki jih namerava izvesti ne samo začasno, nego trajno. V poslovnih krogih se boje novih davkov in kontrolnih ukrepov. Angleški dopisniki pravijo, da si ne more nikdo predstaviti nezaupanja, ki vlada v ameriški notranji politiki in v gospodarstvu napram osebi prezidenta Roosevelta. Vse to pa nadkričuje bojazen pred inflacijo. Vlada prezidenta Roosevelta priklanja sama, da ni našla sredstva proti razvrednotenju denarja.

□ **Dve korveti »simbolične vrednosti.«** Churchill je podaril vladi Nove Zelandije dve korveti. V nevtralnih krogih so mnenja, da sta ti dve mali vojni ladji pač samo »simbolične vrednosti«, kajti Nova Zelandija potrebuje za svojo obrambo ne samo dve korveti, temveč popolno zaščito angleškega vojnega brodograja. Te zaščite pa vsled pomanjkanja ladij Anglija ne more nuditi.

□ **»Krivični mir — vzrok sedanje vojne.«** Znani turški publicist Junus Nadi je zapisal v istanbulskem listu »Republique« sledeče: »Zedinjene države ne morejo tajiti, da je pravi vzrok požara, ki uničuje svet, nesposobnost pravice in pravičnosti po prvi svetovni vojni. Nikakšna pomota ni, ako se zatrjuje, da so bili nemogoči mirovni pogoji iz l. 1918 dejanski razlog za novo vojno. Takrat je Turčija kot prva dvignila zastavo upora proti krivičnemu miru. Krivični mir so diktirali zmage pijani narodi, ki so si razdelili dežele in narode po svojih željah. Trajni in varni mir zamore jamčiti edinole vzpostava nespremenljivih načel pravice in pravičnosti.«

□ **»Začasna vlada.«** Po poročilih agencije Reuter je predsednik jugoslovanske emigrantske vlade v Londonu, dr. Purič, v nekem govoru izjavil, da je njegova »vlada« samo časovnega značaja.

□ **Gangsterski napadi na Italijo.** Anglo-ameriški letalski gangsterji so napadli v noči na 15. avgust med drugim tudi mesto Milan, kjer so zadeli zlasti stanovanjske dele in kulturne spomenike. Zadeli so med drugim tudi zavod vojnih invalidov. Težko prizadeto je bilo neko predmestje, kamor so se zatekle rodine, ki so bile izza zadnjih letalskih napadov brez strehe. Vsa znamenja kažejo, da hoče sovražnih v glavnem samo moriti in terorizirati. Desni trakt Kraljevske palače in del palače Grado je zgorel do tal. — »Giornale d' Italia« biča s vso ostrino krivdo Anglije za uničevanje umetnostnih spomenikov pred vsem svetom. Angleški letalci uničujejo slovita italijanska mesta, cerkve in umetnostne spomenike, nikakor pa jim pri tem ne gre za vojaške cilje. To delajo po načrtu, prav tako, kakor bombardirajo načrtno tudi stanovanjska predmestja. Poznejšim generacijam bodo govorile razvaline teh ali onih umetnostnih spomenikov, da so ta nesmrtna dela uničili Angleži. Strašen je prepad, ki zija med Angleži in Italijani. Sovražstvo Italijanov bo po mnenju lista živele še dolgo po vojni.

□ **Budžetski primankljaj Zedinjenih držav.** Kakor ugotavlja list »Chicago Sun«, je narasel primankljaj Zedinjenih držav na 71 milijard dolarjev. Leta 1933, ko je Roosevelt prevzel vladne posle, je znašal primankljaj jedva 1,7 milijard. Javni dolgovci Zedinjenih držav so v istem času narasli od 22,5 na 210 milijard dolarjev.

□ **Diplomatski zbor zopet v Moskvi.** Kakor poročajo moskovski dopisniki japonskega lista »Azahi Simbun«, se je ves diplomatski zbor vrnil iz začasnega sedeža sovjetske vlade v Kjubljev (preje Samara) nazaj v Moskvo. Zadnji inozemski diplomatje se bodo preselili koncem avgusta v Moskvo. Mesto Kjubljev izgubila radi tega živahnost, ki je doslej obeleževala njegovo življenje in tudi njegovo zunanost.

□ **Prehranjevalna konferenca v Kajri.** Preskrba Srednjega Orienta z živili je postala tako kritična, da bo Anglija sklicala posebno prehranjevalno konferenco v Kajri. Konference se bodo udeležili tudi zastopniki Sirije, Transjordanije in Iraka. Vzrok te krize je iskati v dejstvu, da potrebuje Anglija obstoječe zaloge živil v prvi vrsti za okupacijske čete na Bližnjem vzhodu in v Severni Afriki. Ostanek živil pa služi bujno cvetoči trgovini na črni borzi.

□ **Izsiljevalna politika Velike Britanije.** Kakor smo že poročali v zadnji številki našega lista, je prepovedala anglo-indijska vlada muslimanom iz Indije romanje v Meko, versko središče muslimanov vsega sveta. Angleži se izgovarjajo, da ne morejo jamčiti vsled podmornic za varnost pomorskih prevozov romarjev, v resnici pa gre za rafinirano izsiljevanje napram arabskemu kralju Ibn Saud-u, ki se je postavil na stališče zatiranja Arabcev v Palestini. Ker je Saudova Arabija finančno navezana v največji meri na dohodke iz romanja muslimanov v Meko — Saudova Arabija je skoraj sama puščava — pomeni angleška prepoved romanja pritisk, ki naj »omlča« kralja Ibn Saud-a.

□ **Madžarski vladni list proti izdajalskim emigrantom.** »Tagespost« piše: »Madžarski nacionalni krogi se že dolgo zavedajo, da bi Moskva v slučaju zmage uresničila svoje strašne načrte, ki jih ima z Madžarsko. Ti načrti pomenijo uničenje Madžarske in Madžarov. Pri tem je pa interesantno, da se Moskva poslužuje panslavističnih idej, da bi pridobila čim več pristavev za svoje namene. Veliko prahu je dvignil uvodnik madžarskega vladnega lista »Uj Magyarok«, ki je obširno osvetlil mnogoštevilne citate nasprotnih listov ter pomočniške vloge, ki jih pri tem igra Beneš in izdajalski predsednik madžarske vlade iz leta 1918., grof Mihael Karolyi. List naglašuje vzajemno delovanje teh dveh emigrantov s Sovjetijo in njuno soglasanje z vplivom Sovjetske Unije v Evropi. Glasom poročil nekega v Londonu izhajajočega emigrantskega lista zahteva Beneš že sedaj vsa področja, ki jih je bivša Čehoslovaška dobila ob svoji ustanovitvi leta 1918. in k temu še vse gorovje Tatir ter mesta Gyor in Vac, torej reko Donau pred vrati Budimpešte. Razen tega agitira Beneš za načrt »čehoslovaškega in jugoslovanskega koridorja« preko Soprona in Peca, tako da bi Madžarski ostalo samo področje med rekama Donavo in Tiso«.

□ **Ameriška letala so v Šotci pristalno pristala.** Kakor poročajo uradno iz Berna, sta dne 17. avgusta pristala dva ameriška štirimotorna bombnika na švicarskih tleh. Prvi bombnik je pristal ob 12.49 v Dübendorfu, drugi pa ob 14 uri v Utzendorf (Kanton Bern). Obe posadki, skupno 20 moških, sta bili internirani.

Anglo-Amerika sprejema vse sovjetske zahteve

Sovjetska Unija želi dohod v »svobodno morje« — Eden se bo v kratkem razgovarjal s Stalinom

Iz Lizbone poročajo nemški listi sledeče: V nevtralnih krogih so zbudili pozornost vesti iz Washingtona, iz katerih je razvidno, da se vrše med zapadnimi silama na eni strani in med Sovjetsko Unijo na drugi strani pogajanja, ki zelo globoke zarezujejo v pravice nevtralnih držav.

Kakor znano, želi Sovjetska Unija prosti dohod v ledu prosta morja in v velikim oceanom. Z drugimi besedami: Sovjetija obnavlja svojo staro zahtevo po svobodni plovidbi skozi Dardanelske ožine. Anglija in Amerika sta baje pripravljena, privoliti v svobodno pasažo Sovjetije in s tem tudi v kontrolo morskih ožin in Bospora. Kontrola bi seveda vršila Sovjetija. Toda sovjetske zahteve gredo še preko tega. Ker sta Malta in Gibraltar v angleških rokah, Sredozemsko morje nikakor ne jamči Sovjetiji za dohod v oceane. Sovjetija sili radi tega v Atlantik, in sicer na eni strani proti Severni Norveški, na drugi strani pa proti Skagerraku in Kattegatu iz nekega poročila, ki ga je izdala ameriška družba za zunanjo politiko, bi bilo sklepati, da bodo v Washingtonu ugodili tudi tej sovjetski želji. Vsekakor bi to pomenilo v slučaju realizacije sovražnih načrtov sovjetska oporišča na danskem in norveškem teritoriju. Domneve se, da se bo angleški zunanji minister Eden o teh stvareh razgovarjal v bodočih tednih o priliki svojega obiska v Moskvi s Stalinom in Molotovom.

IZREK TEDNA

Dobri in slabi značaji

Robert Ley je zapisal: »Nicht Wissen, der Charakter entscheidet! Das Wissen ist gut, aber es ist nicht die Hauptsache. Es ist eine bedingte Frage, und zwar bedingt durch den Charakter. Wenn ein schlechter Charakter hohes Wissen hat, ist er der gefährlichste Feind des Volkes, und ein guter Charakter kommt schon mit einem geringen Maß von Wissen aus. Wenn man ihm ein großes Maß von Wissen geben kann, wird er noch mehr für sein Volk leisten. Das Fundament ist jedoch der Charakter. (Wissen ne odloča, temveč značaj odloča. Znanje je sicer dobro, ampak ne glavno. Gre za pogojno vprašanje in sicer pogojno od značaja. Če ima slab značaj veliko znanja je najbolj nevaren nasprotnik ljudstva. Dobremu značaju zadostuje že skromnejša mera znanja. Če bi se mu pa lahko nudilo več znanja, bo seveda še več storil za svoje ljudstvo. Značaj je fundament vsega.)

Pod besedo značaj ali karakter razumemo tisto, kar je na kakem človeku ali živali značilno. Ako vzamemo na primer moža, ki je po vsem svojem zunanem in notranjem življenju izredno pošten, je njegova značilnost v tem, da je izreden poštnjak. Tak značaj imenujemo dober in lep značaj. Otrok, ki je trmast in svojeglav ter muči s svojim vedenjem starše, vzgojitelje in sploh vsakega, ki pride z njim v stik, je trmastega in svojeglavega značaja. Oseba, ki je nagnjena k tatvinam, je kradljivca značaja. Opisana dva značaja predstavljata slab značaj. Pri psu je na primer značilno, da se ga lahko zdresira za lovskega psa, značilnost mačke je v nagonu za lovljenje miši in podgan. Značaje torej delimo v glavnem v dve vrsti. Imamo dobre ali lepe ter slabe in nelepe. Med temi se nahaja seveda tudi še srednja črta značajev, ki imajo več ali manj enih ali drugih značajnih potez.

Človeški značaji so do neke meje podedovani, deloma pa tudi vzgojeni. Znanstvena dokazovanja trdijo, da se potomci rodilcev s slabimi značaji prav rad porodi z istimi, enakimi, večjimi ali tudi manjšimi značajnimi potezami. Sin pretranege alkoholičarja rad krene na pot, ki jo je prehodil oziroma še hodi njegov oče. Hčerka lahkomisljane matere se znajde veliko prej kakor druga dekleta v življenjskih nižinah, ki vodijo v prepad. Vse to seveda ni vedno in povsod, povsod so izjeme.

Vzgoja je tisto orodje, ki izoblikuje, izpopolnjuje, izravnava, izboljšuje in ustvarja značaje. Če pride otrok s podedovanimi slabimi značajnimi potezami pravočasno v roke pravih, razumnih in res zmožnim vzgojiteljem, mu lahko izoblikujejo najboljši značaj. Vzgoja otroškega značaja se začne še z dojenčkom in traja vse dotlej, dokler ne preide deloma na šolske vzgojitelje in vzgojitelje učne gospodarje. Vzgoja se nadaljuje tudi pozneje v raznih mladinskih organizacijah, za fante pa prav posebno pri vojakihi. Tudi doraslim ljudem se še v zrelejši dobi lahko popravi in izravnava značaja, pa naj si bo na slabo ali dobro stran.

Omejenost prostora ne omogoča podrobne razlage o načinu vzgojevanja značajev pri otroku, mladoletniku in doraslemu. Na kratko se lahko pove, da je v vzgledih, ki jih predvsem mladina in seveda tudi dorasli vidijo in opazujejo na svojih vzgojiteljih od matere preko učiteljev, profesorjev, mladinskih voditeljev, učnih gospodarjev, oficirjev in delodajalcev več vzgojnega značaja, kakor v vseh ustmenih in tiskanih naukih. Vzglede so nekaj tako privlačnega, da zajamejo mladino in dorasle zavestno in podzvestno. Zato je lep in dober urejevalec človeškega značaja tista oseba, ki ima sama res lep značaj in to ne samo v teoriji, na jeziku kadar predava in poučuje, temveč, da so vse njegove značajne poteze tudi v praksi dobre in lepe. Vedno in povsod imeti lep in dober značaj, je nekaj idealnega, plemenitega in koristnega za imejtelja in za splošnost.

Ley pravi, da je za narod škodljivo, če so ljudje s slabimi značaji precej izobraženi. Tudi na tem je precej visoko izobražen slab značaj na visokem položaju vedno lahko splošnosti več škoduje, kakor če bi imel zmajljiv ali lep značaj. Saj vemo, da ima večina grdobij, nerednosti, prestopkov, zločinov itd. svoj izvor v slabih značajih. V celoti je pritrđiti tudi Leyjevemu mnenju o dobrih in lepih značajih, o katerih pravi, da so tudi s manj znanja v stanju splošnosti več, ko-

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

Die letzten Minuten vor dem Angriff.
Im Schutze der Dorthütten verschauen die Männer noch einmal und stärken sich durch einen Schluck, bevor sie den harten Kampf entgegengehen, die hier im Raum von Belgorod wartet.

Kriegsber. Loh (Sch).

Auf dem Weg in die Ruhestellung.
Nach zweiwöchigen harten Abwehrkämpfen sind die Grenadiere abgelöst worden. Nun ist es für einige Tage in Ruhequartier um den wieder mit neuen Kräften in den Kampf einzureifen.

Kriegsber. Maske.

Panzeralarm!
Blitzschnell bringen Panzerjäger der Division »Golddeutschland« ihr Geschütz in Stellung, um ihre Geschosse den Angreifern entgegen zu schleudern.

PK-Kriegsber. Caspar (Sch).
An der Miusfront.
Von diesem Steilhang aus ist das breite Tal des Mius, um den immer wieder die heftigsten Kämpfe toben, gut nach Süden und nach Norden zu übersehen.

PK-Kriegsber. Dauscher (Sch).

Beute aus der gewaltigen Materialschlacht im Osten.

Unser Bild zeigt einen kleinen Ausschnitt von einer Beutesammelstelle.

PK-Kriegsberichter Pilz (Sch).

Kampfraum Sizilien.
Die Abwehrschicht tobt. Einschlag auf Einschlag markiert die Linien des Gegners, dessen Angriffe auf erbitterte Abwehr stoßen.

Kriegshilfswerk für das Deutsche Rote Kreuz
Hart und verbissen im Kampf
Z. Strassensammlung 21. u. 22. August

Bekämpfung von Phosphorbrandbomben.

Im Rahmen eines Luftschutzappells wurde der Berliner Bevölkerung die praktische Bekämpfung von Phosphorbrandbomben vorgeführt. Mit Wasser und Sand als Löschmaterial und mit Hilfe der Luftschutzhandspritze sowie mit Schaufeln löscht man, durch eine Gasmaske geschützt, die Phosphorbrandbomben. Phosphorspritzer werden durch Abkratzen unschädlich gemacht. — PBZ — Scherl-Autoflex.

ristiti kakor inteligentnejši slabi značaji. Če je pa nekeje z lepim značajem združeno še veliko znanja, bodo njegove storitve za narodno skupnost še veliko večje.

Človeški značaj je podlaga vsemu, kar človeštvo dela in počenja. Značajne lastnosti vodilnih osebnosti na vseh položajih so ravno tako lahko sreča kakor nesreča za tiste, ki stojijo pod njihovim vodstvom. Ljudje z dobrimi značaji počenajo v svoji trdnosti, če so povrh še v posesti primerne znanja, vedno samo to, kar je pravilno, dobro in v redu in to koristi njim samim in splošnosti. Slabi značaji pa delajo vse to ravno v obratnem smislu, kar je narodu v škodo.

Turčija in njen tisk

»National-Zeitung« je objavila te dni zanimiv članek pod gornjim zaglavjem. Iz članka posnemamo, da je turška vlada nedavno uvedla centralni urad, ki bo enotno nadzoroval celokupno poročevalstvo Turčije. Turška vlada hoče na ta način poskrbeti, da poročanje v ničemur ne bo motilo nevtralnega stališča Turčije. Na ta način je sledila Turčija tistim državam, ki so že preje ustanovile svoje informacijsko ali propagandno ministrstvo.

Kar se tiče turških listov, pripada večina časopisov Republikanski ljudski stranki, ki je nositeljica volje turškega naroda in države. Tisk je podrejen disciplini stranke in zagovarja državna načela kemalizma. Takozvani neodvisni tisk tvori zelo mala manjšina, ki je v svoji kritiki državnih institucij in notranje politike zmerna in tudi konstruktivna.

V zunanji politiki pa je vsekakor opaziti razlike. Nekateri listi podpirajo brezpogojno politiko Anglije. Napram državam osi so ti listi neprijazni. Najbolj zloglasen je v tem oziru Jalčinov list »Jeni Sabah« (Novo Jutro), ki prejema informacije (in tudi denar) iz Anglije. Državam osi prijazen ali naklonjen je list »Tasvir-i Efkar« (Prikaz mnenja). Ta list se odlikuje po resnosti in dokazani objektivnosti. Izredno vladni list je dnevnik »Ulus« (Narod), ki zastopa politiko turške vlade. Isto velja tudi glede lista »Džumhuriyet« (Republika), ki izdaja mimo tega še posebno izdajo v francoščini pod naslovom »La Republique«. Važni dnevniki so razen tega še »Vatandaş« (Očetjave), »Akşam« (Večer), »Son Posta« (Zadnja Pošta) in »Vakit« (Čas). Vsi ti listi so nacionalno usmerjeni in zavzemajo razmeroma nevtralna stališča. Centralni poročevalski urad z monopolom za Turčijo in inozemske liste je »Anadolu Ajansı« (Anatolska Agencija), ki je pod stalno kontrolo države. V Turčiji pa izhaja tudi nemški dnevnik pod imenom »Türkische Post«. Vsakih štirinajst dni izide tudi po ena številka gospodarskega lista »Nahe Ostene«.

Značilno za turške dnevnike je dvoje: izredno dobra in aktualna poročevalska služba ter dnevni uvodnik, ki ga podpisuje vsak članekar s polnim imenom. Večino uvodnikov pišejo poslanci turškega parlamenta. Vsak poslanec odgovarja za tisto, kar je napisal Republikanski turški ljudski stranki in s tem državi. Dobri uvodniki, ki jih čitajo Turki z največjim zanimanjem, so mnogo doprinesli k politični in državljanski vzgoji turškega naroda. Novo propagandno ministrstvo na tem ne bo nič spremenilo in tudi nima takega namena.

□ Egipt — bodoča ameriška kolonija? Egiptovska vlada je imenovala severoameriškega sodnika Jaspera Buntona iz Filadelfije predsednikom apelacijskega sodišča v Kairi. Prvič v zgodovini Egipta je zasedel tako važno mesto v pravosodstvu — Amerikanec.

□ V Egiptu so zabranjena vsa zborovanja. Ministrski predsednik Nahas paša je kot vrhovni vojaški poveljnik pooblastil notranjega ministra, da zabrani vsa javna in privatna zborovanja. Obenem je bil pooblaščen, da podvzame vse ukrepe, ki so potrebni za vzdrževanje reda in mira. Notranji minister žuga tistim, ki bi se pregrešili, z ječo do šestih mesecev ali pa z denarno kaznijo do sto egiptovskih funtov.

□ Tudi češka emigracija mora v Egipt. Po poročilih iz Kaira je dala egiptovska vlada angleški vladi pristanek, da se sme tudi češka emigrantska vlada preseliti iz Londona v Kairo in se je v to svrhu že pripravilo primerne prostore.

□ Danski državni zbor, se bo sestal sredi septembra, da bi podaljšal celo vrsto zakonov, katerim poteka rok v mesecu oktobru.

UMNI KMETOVALEC

Predelovanje tobaka za domačo uporabo

Ko smo pred nedavnim na splošno željo čitatelej opislali tobak in sušenje tobakovega listja, smo končali z obljubo, da bomo v kratkem opisali tudi še nekoliko preprostih načinov, kako si lahko vsak kadilec sam predela ali konzervira tobakovo listje, ki ga je na domačem vrtu vzgajal in po naših nasvetih posušil.

To svojo obljubo danes izpolnjujemo, čeprav nas nekoliko vest peče, ker tratimo čas in prostor v našem listu že v drugo s tobakom, ki — strogo vzeto — ni kmetijska rastlina in v naših krajih nobenemu kmečkemu gospodarju ne donša dobička; — kvečjemu nekaj »užitik«.

Kakor se naši bralci, — predvsem kadilci seve, — še spominjajo, smo v zadnjem razgovoru prišli tako daleč, da smo razbesili ob pravem času in v pravih kakovostnih skupinah obrano tobakovo listje sušiti, napeljeno na nit, ali pa na žico. Povedali smo tudi še, da s tem, da smo tobakovo listje posušili, še zdavnaj nimamo v rokah »tobaka«, kakršnega smo vajeni, marveč le suho tobakovo listje, iz katerega moramo tobak še prirrediti, s pomočjo posebnega postopka, ki se mu pravi »fermentacija«. Obrazložili smo tudi, da je notranja presnova, ki nastane v tobaku ob priliki fermentacije, podobna presnovi, kakršna se dogaja v sveže vskladiščnem senu: sestavine, predvsem beljakovine in barvila se razkrojijo v druge, enostavnejše snovi. Pri tem se razvija v tobaku toplota in nastajajo istočasno posebni dišavni sokovi, medtem ko se del tobakovih sestavin izloči, bodisi v obliki plinov, bodisi v obliki sokov. Istočasno se spremeni tudi barva tobačnih listov.

Tobačni listi morajo biti za fermentacijo primerno suhi, to je, ne preveč, ne premalo. To je mogoče doseči samo s sušenjem v senci, ki traja več tednov. Če je tobakovo listje pravilno suho, ni tudi v listnih žilah in peciljih nobenega soka več, a listje se vendarle ne drobi, marveč je voljno kot kos časopisnega papirja.

V takem stanju je tobakovo listje sposobno za fermentacijo.

1. Preprosta izvedba fermentacije tobaka.

Omenili smo že, da je postopkov pri fermentaciji nešteto, — skoraj toliko, kolikor je podjetij, oziroma tovarn, ki se s predelavo tobaka ukvarjajo. Ker je kakovost in s tem tudi cena tobaka predvsem odvisna od uspešne izvedbe fermentacije, je tudi razumljivo, zakaj vsak predelovalec tobaka tako skrbno skriva svojo skrivnost, svoj »recept za fermentiranje«.

Vendar kadilci sedaj, v času vojne, niso več tako izbircni glede kakovosti in vonja tobaka, kot so bili svoje dni. Zato upamo, da bodo zadovoljni če jim povemo vsaj bistveni potek fermentacije in obenem nasvetujemo, kako lahko ta potek v malem obsegu izvedejo:

Predvsem potrebujemo za fermentacijo tobaka primerno posodo. Kolikšna naj bo ta posoda, je seveda odvisno od množine tobaka, ki ga hočemo fermentirati. Kdor ima samo nekoliko listov tobaka, bo izhajal z navadno konzervno dozo, kdor ima tobaka nekoliko več, bo vzel večji železni ali lončeni lonec; a kdor je gojil letos tobak »na veliko«, bo morda potreboval v ta namen večji ali manjši sodček (ki pa seveda za pijačo nikoli več ne bo!).

Ko smo našli primerno veliko posodo, vložimo vanjo tobakovo listje. Kdor bi hotel dobiti tobak različnih kakovosti, bi moral pravzaprav vložiti vsako bratev tobaka v posebno posodo k fermentaciji. Vendar se to za malega pridelovalca ne izplača in je tudi težje izvedljivo, kajti čim manjše količine tobaka fermentiramo, tem manj je verjetno, da se nam postopek posreči.

Se na nekaj ne smemo pozabiti, preden smo vložili tobakovo listje: namreč dno posode za fermentacijo tobaka mora imeti par luknjic, skozi katere more odtekat izcedek (tobačni ekstrakt), ki nastaja med fermentacijo.

Tobakovo listje vlagamo v posodo s pecilji, obrnjenimi navzven. Če smo po končanem sušenju zvrli liste posameznih bratev v zvitek ali svežnje, teh ne razvijamo več, marveč jih vložimo kar cele v posodo. Morebitne praznine ob straneh posode, ali na vrhu moramo zadelati, če imamo drobno tobakovo listje, s tem, a če ga nimamo, s posušanim listjem kakih dišavnih zelišč.

Zdaj pa pride važna stvar na vrsto: Tobačno listje v posodi je treba primerno stisniti, a posodo samo zapreti. Pritisk na tobakovo listje dosežemo lahko na dvojen način: bodisi, da ga obtežimo, ali pa, ako imamo na razpolago stiskalnico na vijak. Pokrov mora biti v vsakem primeru tako napravljen, da se tesno prilaga notranjemu robu posode, da pa se vendarle lahko posoda — približno tako, kot blazina pri stiskalnici za sadje. Sploh je najbolj preprost način obteženja tobaka, ako docela posnemamo prejšnje sadja v lesení stiskalnici na vzvod: Na pokrov posode postavimo pokončen nosilec, čez njega pa položimo povprek primerno močno »sleme«. Tega na enem koncu trdno opremo, a na drugi, daljši konec obešamo uteži. Tako obtežen pokrov izvaja stalno enak pritisk na v posodi vloženi tobak. Za prav male posode (n. pr. konzervne doze) zadostuje, če obtežimo pokrov z na primer petkilogramsko utežjo od tehtnice ali podobno. Kdor pa izvaja obteženje potom stiskalnice na vijak, mora seveda stiskalnico od časa do časa priviti, ker pritisk kmalu popusti, ko se začne tobak presnavljati.

Po pravilih bi morali vsako posodo za fermentacijo tobaka opremiti tudi z votlo cevjo, s pomočjo katere bi lahko stalno nadzirali toplino tobaka v posodi. Rekli smo namreč že, da je za kakovost tobačnega izdelka največje važnosti, da prekinemo fermentacijo vprav, ko doseže tobak v posodi najvišjo toplino, to je 40 ali celo 50 stopinj. Zato bi morali v pokrov posode pritrditi votlo cev, segajočo vsaj do polovice posode globoko, da bi lahko vanjo vtikali toplomer in ugotavljali toploto.

Seveda — kaj takega bo znal in mogel napraviti le malokdo. Vsi drugi se pač morajo zanašati na svojo srečo, da bodo brez merjenja toplote zadeli čas, ko doseže fermentacija svoj višek. Navadno se to zgodi v času med 15. in 20. dnevom, odkar smo tobak v posodo vložili. Kaj pa, da mora stati posoda ves čas v primerno toplem prostoru, kajti sicer se fermentacija ne more pričiti. Posebno majhne posode s tobakom se nerade začnejo same od sebe segrevati. V takih primerih je dobro, da jih nekaj časa ogrevamo v toplem, nekoliko vlažnem prostoru, katerega toplina pa seveda ne sme presegati 40 stopinj.

Ko je dosegel razvoj presnavljanja tobaka svoj višek, navadno kot rečeno v 15. do 20. dneh, odpremo posodo ter preložimo ves tobak. In sicer tako, da oni listi in deli listov, ki so bili do zdaj na zunanjem robu, ter so zaradi tega ostali še več ali manj zeleni in nedozoreli, pridejo zdaj v sredino posode, bolj rumeni in uzoreli listi pa ob robove posode. Nato posodo vnovič zapremo in vnovič obtežimo. Tako se začne drugi del fermentacije, ki traja spet dva do tri tedne, vendar se zdaj toplota ne tvori tako zelo, kot prvič. Zato je še bolj paziti, da se nahaja posoda s tobakom v dovolj toplem prostoru.

Prej smo omenili, da mora imeti posoda za fermentiranje tobaka spodaj par luknjic, da se lahko odceja sokovi, ki pri tej presnovi nastajajo. Če je posoda večja, se izplača te sokove prestrezati in vsak dan sproti vlivati v dobro zamašeno posodo. Tako lahko dobimo »tobačni izcedek« domačega pridelka, ki je za zatiranje škodljivcev v sadjarstvu in vrtnarstvu (predvsem listnih uši) najboljše sredstvo.

Ko je tudi drugi del fermentacije končan, vzamemo tobak iz posode, ga razgrnemo v suhem in zračnem prostoru v tankih plasteh, da se posuši. Nato pa ga zrežemo, bodisi bolj grobo — za pipo, bodisi bolj na drobno — za cigarete. Smočk ali cigar pa se skoraj ne izplača doma delati. Zanje je treba namreč tobakove liste vnovič namočiti, izrezati iz listov srednji, žilnat del, ter nato oviti liste okoli slamice. — Vendar pa je priporočati, da pri rezanju tobaka vsakdo izreže srednji, žilnat del listov, katere uporablja za tobak za pipo, a zunanji del listov, brez žil, zreže na drobno za cigaretni tobak.

2. Kdor hoče imeti tobak boljše kakovosti...

Mnogi predelovalci tobaka, predvsem skoraj vse tobačne tovarne pa se ne zadovoljijo s preprosto fermentacijo tobaka, kakor smo jo v prejšnjem odstavku opisali, marveč kvasijo tobak — bodisi po dokončani fermentaciji, ali pa med fermentacijo samo — z različnimi, iz raznih di-

šavnih rastlin in snovi pridobljenimi sokovi. Vsled takega »kvašenja« ali »bajcanja« tobaka dobi isti poseben, za dotično vrsto tobaka ali za izdelke dotične tovarne svojski vonj in okus.

Kakšne snovi uporabljajo razni predelovalci tobaka, je in ostane seveda tajnost dotičnih. Med znanimi kvasili je na primer sok smokve ali »fige«, medena voda, sokovi raznih dišavnih in čajnih rastlin itd. Seveda mešajo razne tovarne po več snovi skupaj. Vsak od cenjenih čitateljev si lahko napravi kvasilo iz rastline ali sadu, katerega vonj mu najbolj ugaja.

Če imamo tobaka večje količine, kvasimo navadno šele po dovršeni fermentaciji. Če pa sme imeti le malo množino tobaka, je skoraj bolje, da ga kvasimo že med fermentacijo samo, da s tem obenem pospešimo segrevanje tobaka. Opozorjamo pa, da s primerno toplim kvasilnim sokom tobak samo poškopimo, ne pa morda, da bi ga polili po tobaku, ali celo tobačno listje kar namočili vanj.

Kdor kvasi tobak šele po dovršeni fermentaciji, mora počakati, da se tobak najprej posuši, nato pokvasiti in tobak zviti v svežnje ter pustiti, da kvasilo prevzame ves tobak, kar traja spet nekaj tednov.

Že iz tega vzroka ne verjamemo, da bi naš strastni kadilci čakali, marveč bodo nemara večidel vsi razrezali tobak, čim se po fermentaciji dovolj posuši.

3. Kdor hoče imeti več tobaka, čeprav ne tako močnega...

Mnogo je strastnih kadilcev, ki pa imajo premalo tobaka nasajenega, da bi pridelok zadostoval za celo leto. Taki kadilci si navadno pomagajo na ta način, da tobak sami delajo, približno tako, kot mnogi krčmarji v kleti sami pridelujejo vino.

Za napravljanje tobaka potrebujemo primerno suho listje. Uporabni sta dve skupini listov: predvsem listi rastlin, ki sami na sebi nimajo nobene posebne duha, in pa listi rastlin, ki imajo posušen prijeten lastni vonj.

Od prve skupine omenjajo izkušeni ponarejevalci tobaka predvsem liste sončnice, fižola, lipe itd. Dišavnih rastlin, katerih listi so pripravljeni za kajenje kot primes tobaku, pa je cela vrsta omenjamo predvsem robidnično listje, orehove listje, dišavna meta, volovski jezik itd.

Postopek je lahko prav različen. Na vsak način moramo posušiti — in sicer v senci — vsake vrste listov zase. Navadno tudi fermentiramo tobak in listje ločeno v prvem delu fermentacije, nato pa, ko liste predevamo, pomešamo po en tobakov list in en list brez lastnega vonja skupaj, tako da se izvrši drugi del fermentacije skupno. Na ta način dobimo tobak, ki je sicer slabše kakovosti, ki ga je pa vendarle več, kot če bi bil samočist.

Če primešamo tobaku listje dišavnih rastlin že med fermentacijo, smo tobak s tem tudi že kvasili. Navadno pa dišavne rastline samo v senci posušimo ter jih primešamo posebej zrezane že zrezanemu tobaku. Baje je vonj na ta način sestavljenega tobaka mnogo boljši, seveda pa se pozna, da so tobaku druge rastline primešane, ker so ostale zelene barve.

Kar se teh stvari tiče, je dobro, če mlajši kadilci vprašajo za svet izkušene stare kadilce, ki so že med svetovno vojno sami »razmnoževali« tobak.

4. Pri predelovanju tobaka pozor, zakaj tobak je strup!

Ne mislimo za konec naših navodil zagrenjevati tobakarjem njihovega užitka s kakšno pridipo o škodljivosti kajenja in uživanja tobaka sploh, čeprav je gotovo res, da tobak vsaj mladim, nedoraslim ljudem škoduje, da škoduje vsemu tudi kajenje v zaprtih prostorih, in čeprav je res, da se posebno ženskam kajenje (kaj pa šele njuhanje in žvečenje!) prav nič ne poda. Le zamislimo si žensko, doječo otroka, s cigareto v ustih! Ali pa gospodinja, ki mesli kruh in zraven žveči tobak... Nemogoče, kaj!

Seveda po drugi strani danes nekadilci in nesprotniki tobaka ne sodijo o kajenju tako ostro, kot so nekdaj. Angleški kralj Jakob I. je na primer leta 1619 sam napisal knjigo proti tobaku, kjer pravi: »Kajenje je navada, ostudna za oko, grozna za nos, škodljiva za želodec, nevarna za možgane in pljuča Črni, smrdljivi tobakov dim je podoben zadušljivi sopari, ki se dviga iz peklenškega brezdnja... O žvečenju tobaka pa sodi nek pisatelj iz prejšnjega stoletja: »Kaj naj

PK-Kriegsbericht Wurm (PBZ — Sch).

Nach langem Marsch wird Rast gemacht.

Ein ordentlicher Schlag aus der Feldküche gibt den Männern neue Kraft für den Weitermarsch

rečemo o ljudeh, katerim je obraz na eni strani pravilen, na drugi strani pa bulasto izbočen in v tej buli tiči cela kepa duhana (= tobaka), ki je večji del pomešan s tako žilindro, kakršna ostaja na dnu tobakovih pip. Iz ust takega človeka se vliva neka rjava gnojica, ki onečedi vso hišo... In — če hočete slišati še sodbo naših prednikov o onih, ki tobak njuhajo, naj bo: »Kdor kadi, je ena tretjina, — kdor žveči tobak, je ena polovina — in kdor njuha, je »cela« — svinja...!»

Nepriistransko sodeča sodobna znanost sicer tobaka in tobakarje ne sodi tako strogo in celo priznava, da more tobak v gotovih primerih celo koristno učinkovati.

Vendar pa zaradi tega strup, ki ga tobak vsebuje, »nikotin«, ni dandanes nič manj strupen, kot je bil pred stoletji. Nikotin je namreč tako hud strup, da čistega že kapljica zadostuje, da umori človeka ali žival.

Sicer je res, da se nahaja v predelanem, to je fermentiranem tobaku le malo nikotina, ker se ga večji del izloči in izcedi v obliki »tobakovega izvlečka«. Že iz tega vzroka je torej nujno potrebno, da tobakovo listje pred uporabo fermentiramo, ker bi bil nepredelan tobak veliko bolj strupen.

Toda vprav dejstvo, da se pri fermentaciji tobaka večji del nikotina izloči, nas mora opozoriti, da je treba pri vseh opravilih, ki so v zvezi s predelovanjem tobaka, velike previdnosti, da ne povzročimo zastrupljenja pri sebi ali pri drugih.

Paziti je treba že pri delu s obiranjem in sušenjem tobakovih listov. Obirati ne smemo, če imamo ranjene ali opraskane roke, ker lahko sok tobakove rastline pride na rano. Še bolj pa moramo paziti, kadar tobak fermentiramo, da se ne zastrupimo s sokovi in izcedki, ki jih tobak izloča. V tobaknem izvlečku je nikotina precejšen odstotek in je zato hud strup, ki pa ga v sadjarstvu koristno uporabljamo za uničevanje listnih uš. Prav tako, ali še bolj je strupena žilindra, ki se nabira v tobaknih pipah. Vražarska vera, da ta žilindra (»baga«) ji pravijo ljudje) pomaga kot zdravilo pri raznih boleznih, lahko povzroči torej hudo zastrupljenje.

Da je tobak, oziroma nikotin v tobaku res strup, mora potrditi tudi vsak kadilec, če se spomni, kakšno omotico, preobračanje želodca in bljuvanje je sledilo — prvemu kajenju. Vendar je res, da težko prestaja brez tobaka, kdor se ga enkrat navadi. Da tem revešem življenje olajšamo, užitek pri kajenju povečamo in škodo na zdravju zmanjšamo, smo danes naša navodila priobčili. Nekadilci pa naj zaenkrat — oprostijo!

GOSPODARSTVO

0 kmetijskih strojih

Izdelovanje kmetijskih strojev spada med tradicionalno izvozno industrijo Nemčije. Ta produkcija veže tehniške izkušnje in veselje do vzgojnega posvetovanja že s tem, da vzdržujejo tovarne kmetijskih strojev lastne kmetije v poskusne svrhe, kjer preizkušajo svoje izdelke, predno jih prodajajo kmetovalcem. Take poskusne kmetije ne služijo samo za preizkušnje v pogledu funkcioniranja in storitev strojev, temveč ima preizkušnja tudi namen, ugotoviti učinek in uspehe, ki jih kmetovalcu nudi novo izdelan kmetijski stroj najnovejše konstrukcije. Tem nalogam so te strojno-tovarniške poskusne kmetije dorašle, ker se bavijo z vsemi panogami sodobnega kmetijstva.

Povezanost raziskovanja v službi kmetijstva in tehniškega razvoja fabrikacije, ki tvori podlago nemškimi tovarnam kmetijskih strojev, je posebno važna v okviru kmetijskih del na zasadenem področju vzhoda. Znano je, da je nekdanjo poljsko kmetijstvo v pogledu strojne obdelave zemlje zelo zaostalo, medtem ko so Sovjetom odvzeta polja bila naravnost preveč s stroji obdelovana. Tu je bilo treba način obdelovanja zemlje preurediti na sodelovanje ljudi in živali, pri čemer opravljajo nemški kmetijski stroji dragoceno pomožno delo. Izkazalo se je, da ležijo naloge, ki jih mora rešiti industrija kmetijskih strojev v tem, da se izdelovanje plugov prilagodi potrebam zemlje na vzhodu ter v iste uvede primerne novosti. Zaostanost v obdelovanju zemlje na vzhodu je zemljo steptalo in zgostilo, kar se bo odpravilo z uvedbo novih plugov.

Poenostavljenja v rokovanju strojev in kmetijskega orodja, ki naj omogoči uporabo istih tudi preprostim delovnim silam, je važno. Kakor so važne tehniške novosti, tako so tudi koristna razumljiva navodila za uporabo strojev s slikami. Doslej so bili delavci na bivših sovjetskih posestvih v tem pogledu navezani samo na navodila agronomov. Stroji na lahko rokovanje morajo omogočiti samostojno postrežbo in sodelovanje.

Za tovarne kmetijskih strojev je tudi važno, da izdelujejo stroje po modernih metodah, ki štedijo material. To je točka, kjer industrija kmetijskih strojev potrebuje povezanost z delovanjem splošne konstrukcije v strojni industriji.

Pričujoč popis izdelovalnega programa kmetijskih strojev ima svoj tvor v potrebah na vzhodu, je pa hkrati program bodočnosti za notranje nemško kmetijsko gospodarstvo. Tudi za izvoz je ta program pomemben. Že sedaj uveden način izdelovanja strojev iz lahkih kovin tvori dragoceno podlago za mirnodobsko produkcijo naše industrije kmetijskih strojev, ki je bila s svojimi izdelki že od nekdaj cenjena in spoštovana.

Stanje sladkorne pese v Evropi

Po podatkih, ki jih zbira znani statistik F. O. Licht iz poedinah evropskih držav, je ugotovljeno, da se je stanje sladkorne pese v Evropi znatno izboljšalo, kar velja tudi v pogledu izgleda na pridelek. Seveda so tudi dežele, kjer razmere niso tako ugodne, kakor na primer v Franciji, Španiji in Finski, kjer deževje ni zadostovalo, da bi bilo zemljo dovolj namočilo. Dejstvo, da so močni nallvi kmetijska dela deloma ovirali in zavlekli, ne igra vloge napram dobro delujočemu učinku deževja. O močni rasti plevela tožijo samo nekatera področja.

Kar se tiče delovnih sil, so iste v večini držav v zadovoljivem številu na razpolago in je tozadevno letos veliko boljše, kakor je bilo v prvih letih vojne. Bolj težavno je vprašanje dodelitve umetnih gnojil. V vseh deželah bi kmetijstvo, ki goji sladkorno peso, pozdravilo, če bi bila dodelitev večja. Škodljivce je hladno vreme meseca junija precej izpodrinilo.

V splošnem se lahko reče, da je stanje sladkorne pese v večini dežel dobro. O izgledih pridelka je prezgodaj govoriti, ker bodo šele prihodnji meseci na to odločilno vplivali.

V Nemčiji so vremenske razmere ugodno vplivale na rast sladkorne pese. Z izjemo maloštevilnih okrajev označujejo stanje pese za dobro, deloma celo za prav dobro.

V Franciji se čuti pomanjkanje mokrote. Premočna izsušitev zemlje je prvotnemu razvoju v primeri z lanskoletnim škodovala. Če bo suša še trajala, je računati s srednjim pridelkom.

V Belgiji je kljub nevihtam, ki so v gotovih krajih poškodovale njive sladkorne pese, stanje nasadov v celi deželi zadovoljivo, prav posebno pa pri zgodnjih nasadih.

Holandija je imela ugodno vreme za rast pese. Razvoj rastlin je v splošnem prav dober. V primerjavi z lanskoletnimi nasadi se vidi letos bistveno izboljšanje.

Tudi na Danskem so padavine ugodno pospešile rast sladkorne pese. Stanje je povsod dobro. Na Švedskem se je stanje sladkorne pese radi mnogih padavin precej izboljšalo. Dela po njivah so zaključili proti koncu meseca junija.

Na Finskem je bil mesec junij brez deževja. Kljub toplemu vremenu je rast pese slabo napredovala. Tudi škodljivcev ni manjkalo. Stanje nasadov trenutno ni zadovoljivo.

V Letonski so bile vremenske razmere za razvoj sladkorne pese razmeroma neugodne. Poznejše padavine so rast seveda popravile in je sedanje stanje zadovoljivo.

Romunija je imela za nadaljnji razvoj sladkorne pese zelo ugodno vreme. Nasadi so prav dobri in presegajo vsa pričakovanja.

V Srbiji so imeli hude nalive, ki so ugodno vplivali na rast pese. O izgledu pridelka za enkrat še ni možno govoriti, ker je stanje njiv v raznih področjih različno.

NOVE ODREDBE

* Nove odredbe. Izšla je 23. številka lista »Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark«, ki vsebuje sledečih osem razglasov: 1. Razglas o pregledu ženskega letnika 1926 za Reichsarbeitsdienst. 2. Tretja odredba o ureditvi zavarovanja na Spodnjem Stajerskem. 3. Izvršilna določila k odredbi o urejevanju tujkega prometa na Spodnjem Stajerskem. 4. Določila k dopolnitvi priloge 7 druge odredbe k uvedbi delovno-pravnih predpisov na Spodnjem Stajerskem. 5. Določila na področju pivovarstva. 6. Razglas, zadevajoč samooskrbo s kruhom oziroma krušnim žitom. 7. Razglas, zadevajoč državne karte za dopustnike. 8. Popravek neke tiskovne pomote.

POZOR! Naročniki »Stajerskega Gospodarja«!

Ako naročnik spremeni svoje stanovanje ali svoj naslov, mora to pravočasno javiti svojemu poštnemu uradu, ki mu dostavlja naš list. Poročanja o takih spremembah na našo upravo so brezplačna. Kakor poštni urad sprejema naročnike za naš list, tako sprejema tudi denar za naročnino. Pisanje na našo upravo po pošti čaka ni potrebno.

Uči se nemščine!

MALE VESTI

* Junaška smrt nemškega generala. Dne 2. avgusta je južno od Orela na čelu svojih oddelkov padel v boju junaške smrti za Führer-ja in domovino General der Infanterie Hans Zorn. Kakor že leta 1941, kot poveljnik divizije Panzergrenadierjev pri zavzetju Vitebska ter leta 1942, v bojih pri Ilmskem jezeru, je bil ta junak tudi tokrat vedno v prvih vrstah v žarišču boja, kjer ga je zadela smrt.

* Novi grobovi spodnještajerskih junakov. Na vzhodnem bojišču sta padla junaške smrti grenadirja Josef Messaritsch in Anton Solatnik, oba stara komaj 19 let. Oba zapuščata v Straßgönnzen-u (Kreis Pettau) starše, brate in sestre.

* Odlikovan Spodnještajerc. Gefreiter Franz Planinschitz iz Lorenz-a je bil odlikovan z odklovanjem Eisernes Kreuz II. Klasse za hrabro vedenje pred sovražnikom na vzhodni fronti.

* Junaško smrt je našel dne 27. julija 1943 v bojih ob Ladoškem jezeru Gefreiter Hermann Baumann iz Marburg-a.

* Na polju časti in slave sta padla za domovino. Raimund Marian Medwed, Gebirgsjäger, star 19 let, doma iz Gonobitz-a, ter Franz Luschenz, Grenadier, star 19 let, iz Lorenzen-a am Bachern. Oba sta padla na vzhodnem bojišču.

* Kaj se še dobi na oblačilne nakaznice? Kakor znano, je rad. oskrbovanja prebivalstva, ki je ogroženo po zračnih napadih, z malimi izjemami ustavljena možnost nakupa oblačil na oblačilne nakaznice. Tozadevno imajo tekstilni trgovci točen seznam vseh predmetov, ki se še lahko nabavijo na punkte druge, tretje in četrte Reichskleiderkarte. Veljavnost druge in dodatnih kart k isti za mladoletne poteče dne 31. avgusta 1943.

* Izredna dodelitev sira. Reichsernährungsminister razglasi, da se bo v prihodnji 53. dodelilni periodi od 23. avgusta do 19. septembra izredno dodelilo vsem opravičencem 187,5 g sira. Oddaja sledi na odrezek F Reichsfettkarte za vse starostne razrede, vključno Reichsfettkarte SV 1 do 7.

* Važno za zbiralce poštne znamk. Poštni urad Berlin W 30 je do leta 1940, vzdrževal odpošiljalni urad za zbiralne poštne znamke, ki je posredoval nakup poštne vrednot, posebno izrednih znamk nemške poštne uprave. Ta odpošiljalni urad so januarja 1941 preselili v Berlin SW 68, kjer so ga iz vzrokov poenostavitve uprave krajem januarja 1943 ukinili. S tem je oddaja izrednih znamk nemške poštne uprave prešla na vse poštne urade.

* O civilnih službah odsluženih poklicnih podčastnikov. Reichsgesetzblatt z dne 10. avgusta prinaša izvršila določila notranjega ministra in šefa vrhovnega poveljstva oborožene sile o najnovejši

odredbi o nameščenju vojaških ponudnikov. Določila očitno priznavajo zahvalo nemškim poklicnim podčastnikom, ki so odslužili 12 let vojaške službe pri sprejemanju v državno uradniško službo. Poklicnim podčastnikom so enako postavljeni rangi iz četrte Waffen-ff in Reichsarbeitsdienst-a. Pa tudi aktivni podoficirji, ki so postali med vojno oficirji, lahko na željo pri izstopu iz vojaške službe po 12 in več letih stopijo v državno civilno službo. Za te vojaške ponudnike se rezervirajo civilna uradniška mesta tudi pri socialnem zavarovanju, pokojninskem zavarovanju, bolniškem zavarovanju itd., kjer se jih bo brez odpovedi nastavilo ter po uradniških predpisih izvežbalo, preizkusilo, zaposlilo ter upokojilo. Vsak odslužen podčastnik si lahko izbere področje, kjer bi rad imel svoje civilno udejstvovanje.

* Visoka starost. Minulo soboto je v Marburg-u obhajala gospa Maria Rady svoj 92. rojstni dan. Rodila se je 14. avgusta 1851 v Löschnitz-u pri Großsonntag-u ter živi že od svojega 12. leta neprestano v Marburg-u. Jubilarica je mati deseterih otrok. Trije sinovi so bili v svetovni vojni, trije vnuki stojijo sedaj v vojni.

* Spodnještajerci, pokažite svoj socialen čut do zasluge, ki si jih za človeštvo steka vojno zimsko pomoč Nemškega Rdečega Križa. Delo, ki ga danes opravlja Nemški Rdeči Križ, je tako prostrano, obširno in veliko, da bi se to le prav težko popisalo. Kjerkoli so ranjeni, bolniški front, zaledja in domovine, kjerkoli so neizogode itd., povsod tam pomagamo in mili bolečine in bol Nemški Rdeči Križ. Dokler je človek zdrav, navadno ne zna prav ceniti zdravja. Šele, ko ga bolezen položi med tiste bedne, ki jim manjka to, kar je prav za prav največja sreča človeka, to ljubo zdravje, se prav za prav zaveda, kako revni in obžalovanja ter pomoči potrebni so bolniki. Zbirka, ki jo priredi v soboto in nedeljo Kriegshilfswerk za Nemški Rdeči Križ, je namenjena ravno za lajšanje in pomaganje bolnikom. Ker smo pri nas na Spodnjem Štajerskem vedno imeli smisel za pomoči potrebne in revne, bomo tudi tokrat pokazali, da visoko cenimo in spoštujemo delovanje Nemškega Rdečega Križa ter bomo v zbirko po naših najboljših močeh prispevali.

* Tekme v molinji na ženski kmetijski šoli v Witschein-u. Na ženski kmetijski šoli v Witschein-u pri Marburg-u so dne 5. avgusta t. l. priredili tekmo v molinji. Prireditve so se udeležila vsa dekleta ter so dosegla izvrstne uspehe. To je treba posebno priznati, če se pomisli, da je za uk molze gojenkam samo par ur na razpolago. Tekmo je vodil Landesgefölschaftsward Pöllinger. Izkušnje so dekleta polagala pred Landesfachschaftsward-om za molzce Schlömacher-jem in Landesfachschaftsward-om za nameščence kontrole mleka, Eppensterner-jem. Udeleženci prireditve so bili o poteku

tekme prav zadovoljni. Posebna zahvala gre ravnatelju vinarske šole v Marburg-u g. Jentsch-u za dvorišče, ki ga je v to svrhu stavil na razpolago.

* Kreis Pettau je dobil svoj okrajni grb. V Pettau-u so v soboto popoldne imeli službeni sestank funkcionarjev Kreis-a in obeh Ortsgrupp mesta Pettau. Ortsgruppenführer-ji so pri tem podali poročilo o svojih storitvah. Kreisführer in Landrat Bauer so jim je primerno zahvalili za trud in dele ter izrekli zahvalo tudi Zellen- in Blockführer-jem. Nato so otvorili razstavo o storitvah. Po 5. uri se pa v mestnem parku imeli veselico z igrami mladih in plesi, kar je — izpopolnjeno s petjem — ugalajalo tudi vsem doraslim poslušalcem. Ob 18. u. so otvorili mestno knjižnico v Pettau-u. Sobotna prireditve je zaključila serenada na dvorišču poslopija Kreis-a. V nedeljo je bila jutranja proslava v gaju junakov, ki ji je prisostvoval tudi Gauleiter. Predpoldan so se vršile sportne prireditve. Gauleiter si je predpoldne ogledal šole ter v gradnji se nahajajočo moderno mlekarico. Medtem se je Adolf-Hitler-Platz napolnil. Po poročilu Kreisführer-ja je govoril Gauleiter v času, ko so se formacije pripravljale za mimohod, je v dvorani Landratsamt-a Gauleiter izročil Kreisführer-ju novo ustanovljen okrajni ali okrožni grb (Kreiswappen). Grb predstavlja umetniško izdelane mestne grbe obeh mest Pettau in Friedau ter gradov Wurmberg in Ankenstein.

* Pazite po škodljivih in senjakihi! V Steinbach-u pri Gamlitz-u je 26letna posestnica hčerka in vojna vdova padla več metrov globoko iz senjaka ter se na glavi težko poškodovala.

* Dve milijardi Reichsmark poročnih posojil. Velike socialne storitve nacionalsocializma se izražajo tudi v posojilih, ki jih Nemčija daje za slučaj poroke. Poročna posojila se v Nemčiji dovoljujejo že od leta 1933 in so državne blaginje do danes izdale že dve milijardi Reichsmark. Trenutno se vršijo poroke, ki radi vojne ne omogočajo hkrati ustanovitve družinskega domačinstva. To je povod, da se predlogi za poročna posojila v vojnem času ne množijo tako, kakor bo to, čim pridemo zopet v mirnejše življenje. Kljub temu pa izplačajo davčne oblasti vsako leto najmanj 100 milijonov RM za pospeševanje mladih zakonskih zvez. Kakor znano, se od izdanega poročnega posojila pri rojstvu otrok za vsakega novorojenčka odpiše in črta ena četrtina izposojene vsote ter se na ta način najmanj polovico vsega podari družinam, ki so si s pomočjo posojila ustanovile lastno družinsko ognjišče.

* V gnojnici se je utopila. 46letna kmetica Anna Oberbauer v Kitzbühel-u je po nesrečnem naključju padla v gnojnično jamo. Ker sama ni bila v stanju, da bi se bila rešila iz jame, se je sirota utopila. Njeno truplo so šele pozneje našli.

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

33. Stunde.

Lösung der Aufgabe:

1. Er würde mit dem Auto fahren, wenn er Zeit hätte. 2. Der Filter wäre nicht verstopft (oder: würde nicht verstopft sein), wenn er rechtzeitig nachgesehen hätte. 3. Der Geschwindigkeitsmesser würde anzeigen, wenn er nicht kaputt wäre. 4. Er würde hupen, wenn in diesem Ort nicht Hupverbot wäre. 5. Er würde mit dem 2. Gang auf den Berg fahren, wenn dieser Berg nicht zu steil wäre. 6. Er würde sich ein Motorrad kaufen, wenn er nicht zu wenig Geld hätte. 7. Er würde in die Garage fahren, wenn hier eine Garage wäre. 8. Das Auto würde nicht schleudern, wenn die Straße nicht schlecht wäre. 9. Er würde umdrehen, wenn nicht zu wenig Platz wäre. 10. Er würde die Taschenlampe anzünden, wenn nicht strengste Verdunkelung wäre.

Einige Witze.

1. Sie gebrauchen das Wort »Esel«, meinen Sie vielleicht mich? — Keine Spur, glauben Sie vielleicht, daß Sie der einzige Esel auf der Welt sind.
2. Gut, ich leihe Ihnen mein Abendkleid, aber ich bitte Sie sehr darauf achtzugeben. — Ich werde mit ihm so umgehen, als ob es das meine wäre. — Schon gut, aber bitte, tragen Sie es nicht in das Versatzamt.
3. Ein Kompliment. — Oh, sind Sie aber wunderschön heute. — Es tut mir leid, daß ich Ihnen

dieses Kompliment nicht zurückgeben kann. — Warum nicht? Machen Sie es so wie ich: Lügen Sie!

4. Welches Tier ist das nützlichste? — Das Huhn. — Wieso? — Wir können es vor seiner Geburt und nach seinem Tode essen.

5. Wie lange schlafen Sie gewöhnlich? — Bis 14 Uhr. — Und dann? — Dann wird das Büro geschlossen.

6. Hören Sie, in ihrem Reisepaß steht geschrieben, daß Sie kahlköpfig sind. Sie haben aber ziemlich viel Haare. Der Reisepaß ist falsch. — Der Paß ist nicht falsch, aber die Haare!

7. Fritz, der keine Übung hat, Liebesbriefe zu schreiben, hat sich einen Liebesbriefsteller gekauft. Auf den ersten Brief antwortet ihm seine Braut folgendes: »Wenn Du eine Seite weiterblätterst, findest Du die Antwort.«

Aufgaben.

I. Setzen Sie in die Mehrzahl:

1. Postavite v naslednjih stavkih vse, kar je mogoče, v množino!

1. Ich bin ein Arbeiter. 2. In dieser Schachtel ist eine Füllfeder. 3. Ich habe meine Fleischarte vergessen. 4. Hast Du Deinen Bezugsschein schon geholt? 5. Das ist ein Briefumschlag. 6. Was willst Du mit dieser Schachtel? 7. Verkauft er seine Schreibmaschine? 8. Ich

muß auf diesen Umschlag die Adresse schreiben. 9. Du willst nicht zu mir kommen? 10. Ich muß zu Dir gehen.

II. Setzen Sie in die Einzahl:

1. Diese alten Herren. 2. Diese alten Damen. 3. Diese schönen Bücher. 4. Diese guten Freundinnen. 5. Diese zarten Hände. 6. Diese kleinen Häuser. 7. Diese starken Männer. 8. Diese schönen Täler.

III. Ergänzen Sie die richtige Form von »dieser«.

III. Postavite namesto pik odgovarjajočo besedico »dieser«.

1. Wie ist der Name... Herr. 2. ... zwei Damen muß ich kennen. 3. Schreiben Sie mir... Ziffern zweimal ab. 4. In ... Keller riecht es schlecht. 5. Ich warte nun seit einer Stunde auf... Autobus. 6. Auf... Bäumen sind viele Äpfel. 7. Die Wege... Parkes sind sauber. 8. ... Flieder riecht wundervoll. 9. Mit... Arbeit werde ich heute nicht fertig. 10. Ich werde Dich an... Haltestelle erwarten. 11. Büros schließen schon um 16 Uhr. 12. Der Betriebsführer gibt besonders höfliches Verkäufern eine Belohnung.

IV. Übersetzen Sie:

1. Der Dienstmann trägt die Pakete zur Post. 2. Ich werfe die Briefe und die Ansichtskarten in den Briefkasten an der Ecke. 3. Wie war der Name des Absenders dieses Telegrammes? 4. Kennen Sie die nähere Anschrift des Herrn Holzer? 5. Wenn Sie in die Stadt gehen, kaufen Sie bitte: 2 Lineale, 3 Radiergummi, ein rotes Farbband für die Schreibmaschine und ein Dutzend Zeichenstifte.

* **Hranilne knjige in bančne izkaze.** Hranilnice, banke in ostali kreditni zavodi so ukrenili vse potrebno, da bodo v slučaju porušenja poslopij po sraznih napadih kljub temu svoj denarni, štedilni in kreditni promet nadaljevali ter ni povoda, da bi se tozadevno kdo bal in skrbel. Na vsak način bi se pa prehod olajšalo, če imajo stranke svoje hranilne knjižice, konto-izvlečke itd. pri rokah. Zato je umestno, da se vse to shranjuje skupno s priljago, ki je namenjena za v zaščitni prostor.

* **Zacetek vojno-zimske pomožne akcije (Kriegswinterhilfswerk) 1943/44.** Kriegswinterhilfswerk 1943/44 začne dne 1. septembra 1943 z običajno širko prostovoljnih žrtev od plač itd.

* **Pokončan zločinec zoper pravost.** Dne 10. avgusta so pokončili leta 1892 rojenega Aloisa Kaufmann-a iz Graz-Strabgang-a, ker ga je izredno sodišče v Graz-u obsodilo radi zločina zoper pravost na smrt. Že večkrat predkaznovan Kaufmann se je spozabil na več malih dekletih od 4 do 13 in pol let.

* **Obsojen zločinec zoper pravost.** V Erdwegen-u zapojen 35letni oženjen kmetijski delavec Urban Skirbisch iz Rohitsch-a, je bil pred sodnikom deželnega sodišča v Graz-u radi zločina poskusa posilstva in radi zločina javnega nasilstva obsojen na dve leti ječe.

* **Junaška smrt odličnega nemškega časnikarja.** Te dni je padel na vzhodni fronti sotrudnik berlinskega uredništva dnevnika »Völkischer Beobachter« Fritz Friedrich. Bil je vzoren človek, goreč nacionalsocialist in dober časnikarski tovariš.

* **Nenravnost in poskus nasilstva.** Pred kazensko zbornico deželnega sodišča v Graz-u sta se zagovarjala Georg Seischek, rodom iz Padesch-a (Kreis Cilli) ter inozemec Vasil Makar radi zločina nenravnosti zoper naravo ter poskusa posilstva. Obsojena sta bila vsak na tri leta ječe. Pri napadu na neko souslužbenko je bil Makar Seischek-u v pomoč. Dohod drugih ljudi je preprečil izvršitev zločina.

* **Ječmenovo zrno v ušesu.** Kmetovalec Thomas Krašnjič iz Wöllnitz-a v občini Ponfeld je prišel v bolnišnico v Klagenfurt, kjer so ugotovili vnetje srednjega ušesa. Možu je nedavno padlo neko ječmenovo zrno v uho, ki ga ni mogel več odstraniti. Ker je zrno potovalo globlje ter začelo cimiti, mu je to povzročilo močno vnetje srednjega ušesa.

* **Vrnitev nemških kolonistov iz Bosne v Reich.** Kakor poroča »Völkischer Beobachter«, so se vrnili te dni v okviru velike vrnitvene akcije tudi nemški kolonisti iz Bosne v Reich. Nekateri izmed teh kolonistov so našli na Koroškem novo domovino. Pred prvo svetovno vojno je živel v severni in severovzhodni Bosni okrog 8000 Nemcev, večinoma pridnih kmetovalcev in obrtnikov. Prvi izmed teh kolonistov so se naselili leta 1879.

začniti so prišli v Bosno leta 1908. Živel so v 19 večjih in manjših naselbinskih skupinah. Rodom so bili iz vseh pokrajin starega Reich-a, pa tudi iz Rusije, Galicije, Madžarske, Bukovine in Slavonije.

* **Nabirajte gobe in gozdne jagode!** Gobe so ne samo dobra in okusna jed, temveč naravnost delikatesa. Kakor kmečka in delavska družina na podeželju, tako prireja tudi mestna gospodinja gobe na razne načine. Okusne so gobove juhe, omake, omake z mesom, pražene gobe, gobe z jajci, pečene gobe itd., pripravljene iz svežih gob. Gobe kot delikatese pa cenijo ves svet, če so vložene v olje in kis. V takem stanju se lahko uživajo kot solata, omaka in še na razne druge načine. Glavno pri tem pa je, da se na ta način konzervirane držijo preko cele zime, vse do novih gob. To pa še ni vse. Gobe se lahko tudi suši. V naših gozdnatih krajih so si nekoč, ko smo še posebno na podeželju poznali brezposelne ljudi in nezaposlene revnejše otroke, mnogi potrebnih ljudi z nabiranjem gob zaslužili toliko, da so si za jesen in zimo lahko kupili novo obleko. To jim je najlažje uspelo na ta način, da so pridno nabirali gobe ter jih sušili. Suhe gobe so že od nekdaj vedno našle hvaležnega odjemalca, ker je trgovina gob imela po vaseh med trgovci svoje odjemalce. Danes, ko je velika potreba prehranjevalnih sredstev in se ista tudi lahko vnovči, je v interesu tistih, ki imajo čas in priložnost, da tekoma letošnje sezone pridno iščejo in nabirajo gobe. S prodajanjem istih v svežem ali suhem stanju si lahko zaslužijo nekaj denarja, hkrati pa s tem v precejšnji meri koristijo našemu prehranjevalnemu gospodarstvu, ki mu je vsak tak dohodek h kmetijskim pridelkom dobrodošel. V kolikor je še čas, se priporoča nabirati tudi divje rastoče gozdni sadeži, kakor borovnice, brinjeve jagode itd. Kar se lahko uporabi za vkuhanje in izdelavo marmelade, je škoda pustiti v gozdu segniti. Pozimi, ko ni zelenjave, so take rezerve za izpopolnitev jedilnega lista vedno in povsod dobre. Nabiranci in prirejevalci gob pa morajo paziti, da ne pobirajo in prirejujejo nevarnih strupenih gob, ker lahko povzročijo veliko nesrečo.

* **Spominske svetinje na zimske boje 1941/42.** Te dni bodo bojevniki, ki so se udeležili zimskih bojev 1941/42 na vzhodu, izročili spominske svetinje, ki se jim pravi Ostmedaille, to je svetinja vzhoda. Trake teh odlikovanj so bojevniki že dobili. Svetinja je jeklene barve z belo čelado in ročno granato na vrhu, izpod tega pa stoji državni grb z oljkovo vejico zmage. Zadnja stran nosi štiri besede, ki povejo več kakor največja knjiga in sicer: »Winterschlacht im Osten 1941/42« (zimska bitka na vzhodu leta 1941/42).

* **Vaško popoldne v Ranzenberg-u.** Minulo soboto je Ortsgruppe Ranzenberg priredila vaško popoldne. Prireditelj je bila v rokah deklet iz Wien-a, ki so bile tamkaj v vpostavi za žetev. Pri tem se je nabralo lepo število domačinov, ki so z veseljem zasledovali petje in sviranje.

* **Otvoritev taborišča Reichsarbeitsdienst v Windischfeistritz-u.** V Windischfeistritz-u so otvorili taborišče Reichsarbeitsdienst-a za dekleta.

* **Zahvala za pomoč pri žetvi na Spodnjem Stajerskem.** V okviru male proslave je Bundesführer Steindl dne 10. avgusta v grajski dvorani odslavljal 300 deklet iz mladinske organizacije BDM iz banov Graz-Stadt, Graz-Land, Leoben, Judenburg, Murau, Bruck in Fürstenfeld ter se jim za delo in požrtvovalnost v primerem govoru lepo zahvalil.

* **Železniške karte so veljavne štirinajst dni.** Železniška uprava je štiridnevno veljavnost po 8. avgustu nabavljenih vozovnic mimo grede podaljšala na 14 dni. Veljavnost vozovnih izkazov z dosedaj več kakor štiridnevno veljavnostjo, kakor na primer potni izkazi potovalnih uradov, delavske vozovnice za povratek itd. ter vozovnice v inozemstvo, ostanejo nespremenjene.

* **Novi podžupan v Zagrebu.** Dosedanji vodja Hrvatskega Radniškega Saveza, Mijo Bujan, je bil imenovan drugim podžupanom glavnega mesta Zagreba.

* **Statistika Hrvatske.** Po najnovejših podatkih statističnega urada v Zagrebu meri Hrvatska 110.200 kvadratnih kilometrov in šteje okrog 6.500.000 prebivalcev. Velikih županij je 22 s skupno 141 kotari ali okraji. Glavno mesto Zagreb ima približno 350.000 prebivalcev.

* **Iz tobačnega semena izdelujejo milo.** Bolgarski kmetijski minister je tovarnam mila stavil na razpolago veliko količino tobačnega semena kot surovine za izdelavo mila. Olje, ki se ga pridobi iz tobačnega semena, bo služilo kot maščoba pri izdelovanju mila.

* **Bolgarski kralj Boris je sprejel v ponedeljek dosedanjega hrvatskega poslanika pri bolgarski vladi dr. Vladimirja Židovca** ter mu je izročil pri tej priliki Veliki križ Reda za civilne zasluge.

* **Romunija dobi novo radio-oddajnico.** Romunska družba za radio je izdala inženjerju Joanovici v Bukarešti naročilo za gradnjo nove radiooddajne postaje s 120 kilovati storitve. Vsa naprava bo stala 500 milijonov lejev.

* **Budimpešta dobi novo pristanišče.** Uprava glavnega mesta Madžarske, Budimpešte, se bavi s pripravami za gradnjo novega pristanišča, ki bi naj stalo nad Marjetskim otokom in sicer na peštanski strani. Proračun znaša 20 milijonov pengov z vsemi gradbenimi deli, ki bodo trajali 5 let. Z delom bodo še letos začeli.

Wörter.

Abendkleid (s) — večerna obleka
achtgeben (auf etwas) — paziti (na kaj)
als ob — kakor bi
bedienen — streči (sich bedienen — uporabiti)
bitte bedienen Sie sich — izvolte
Belleid (s) — sožalje
Bezugschein (m) — dobavnica, prejemnica
dafür — zato
Dutzend (s) — tucat
einzig — edini, einzig und allein — edino-le
entsprechend — primeren
erwarten — čakati, dočakati, pričakovati
Farbband (s) — strojepisni trak
Fleischkarte (w) — mesna karta
Flieder (m) — španski bezeg
folgend — naslednji, -a, -e
folgendes — sledeče
gebrauchen — rabiti
Höflichkeitsphrase (w) — vljudna rečenica
Huhn (s) — kokoš
kahlköpfig — plešast
Kompliment (s) — poklon
Liebesbriefsteller (m) — pismovnik za ljubezenska pisma
Radiergummi (m) — radirka
Reisepaß (m) — potni list
umgehen (mit etwas) — ravnati s čim
Umschlag (m) (Briefumschlag) — ovoj
Versatzamt (s) — zastavljalnica
was (welches) — kar
weiterblättern — listati naprej
wie lange? (zeitlich) — kako dolgo?
wieso? — zakaj? kako to?
Zeichenstift (m) — risalnik
Ziffer (w) — številka
zurückgeben — vrniti

Redewendungen.

Ich meine Sie damit — Vas mislim s tem
was (wen) meinen Sie damit — kaj (koga) mislite s tem
machen Sie es so wie ich — naredite tako kakor jaz
in einer Sache Übung haben — vešč biti v čem
jemandem für etwas danken — zahvaliti se komu za kaj
böse sein — jeziti se

etwas anlassen (Kleidung!) — (na sebi) obdržati (obleko)

ich habe Lust — miha me; hoče se mi
so tun als ob — delati se, kakor bi
lästig fallen — nadlegovati
jemandem für etwas verbunden sein — hvaležen biti komu za kaj
in die Mehrzahl setzen — v množino postaviti
auf etwas warten — čakati na kaj

GOSPODARSKE VESTI

× **Postavitve pooblaščenih sprejemnic volne** na Spodnjem Stajerskem. V zvezi z uvedenim gospodarjenjem z volno, so na Spodnjem Stajerskem uredili sprejemne postaje, ki so edine upravičene nakupovati ovčjo volno. S tem so hkrati izgubili pravico do nakupovanja volne vsi dosedanjí nakupovalci. Odlej so upravičeni in pooblašteni sledeči nakupovalci: 1. Za Kreis Cilli: Otto Max, Cilli, Fritz-Zanger-Platz 1. 2. Za Kreis Rann: Peter Schetina, Lichtenwald. 3. Za Kreis Trifail: Landwirtschaftliche Genossenschaft Obertal bei Eichtal. Postavitve nadaljnjih sprejemnikov ovčje volne sledi.

× **Nemčija na razstavi v Izmirju.** Lansko leto ni bilo velesejma v turškem mestu Izmir, in sicer radi splošnega političnega položaja. Letos pa so že pričeli s predpripravi. Dolej so pritalave svojo udeležbo Nemčija, Italija, Slovaška, Romunija, Madžarska, Bolgarija, Svica, Anglija in Palestina. Otvoritev velesejma je bila včeraj, dne 20. avgusta. Razstava bo trajala do 20. septembra.

× **Slovaška kmetijska petletka.** Slovaška vlada pripravlja skupno s pristojnimi činitelji petletko

za dvig slovaškega kmetijstva V to svrhu bo vlada votirala kredit v znesku 760 milijonov slovaških kron.

× **10%no znižanje premogovnih kontingentov za ameriško industrijo.** Kakor je napovedal ameriški notranji minister Ickes, je znižala vlada kontingente premoga za industrijske svrhe za 10 odst.

× **Preskrba Hrvatske s sladkorjem.** Ploskev sladkorne repe so letos na Hrvatskem izdatno povečali in znaša sedaj okrog 19.000 oralov. Strokovnjaki so mnenja, da bo letošnji pridelek zadostoval za kritje najnujnejših potreb.

× **Slovaška pospešuje uvoz umetnih gnojil.** Slovaški finančni minister je odpravil uvozno carino na apneni amonijum salpeter pri uvozu do 10 tisoč ton ter na žvepleni amonijum do iste količine pod pogojem, da se blago uporablja kot umetna gnojila.

× **Srbija gradi skladišča za koruzo.** Srbski kmetijski minister je pooblaščen, da postavi skladišča, v katerih se bo lahko shranilo 50 tisoč ton koruze. V to svrhu bo žitna centrala najela pri Državni hipotekarni banki 120 milijonov dinarjev posojila.

* Konec »pasjih dni«. S 23. avgustom se konča koledarska perijoda takolimenovanih »pasjih dni«. Pravzaprav bi se moralo reči »pasjega meseca«, ker se ta doba šteje od 23. julija do 23. avgusta. Že ko smo opozorili na začetek te dobe, smo tudi pripomnili, da se koledarska doba ne krije točno z dejanskim položajem. Poznamo leta, ko se je »pasja« vročina pričela že junija, a nasprotno je bil deževen ali julij ali avgust. Tudi letos ni še gotovo, kako bo še z vročino oziroma z dejanskim koncem — »pasjih dni«.

* Letošnji avgustovi meteorji. Vsako leto se v času od 4. do 13. avgusta pojavlja in ponavlja zanimiv prizor nebesnih pojavov, takozv. Perseld, to so zvezdni utrinki, ki se najlepše vidijo okrog 10. avgusta. Letos je bilo to opazovanje zelo neugodno, ker je bilo nebo vsled naraščajoče lune preveč svetlo. Tem večjo pozornost so vzbujali redko vidni močnejši utrinki, ki so jih ponekod smatrali za meteorje.

* Ljudsko gibanje v Marburg-u. V prvi polovici avgusta je bilo Standesamt-u prijavljenih: 97 rojstev (zadnjič 92), od teh 57 dečkov (zadnjič 40) in 40 deklic (zadnjič 52); 51 smrtnih slučajev (zadnjič 43), od teh 27 moških (zadnjič 29) in 24 žensk (zadnjič 14). Pri Standesamt-u sklenjenih porok je bilo 23 (zadnjič 31).

* Zopet več dečkov kot deklic. V prvi avgustovi polovici je bilo v Marburg-u zopet rojenih 17 dečkov več kot deklic — torej zopet rekord v številu moškega naraščaja.

* Neviden lunin mrk. Za preteklo nedeljo tolikanj pričakovani lunin mrk je bil za naše kraje vsled nepričakovane vremenske motnje popolnoma neviden. V posebnem članku »Vpliv lune na zemljo« se razpravlja v vprašanju, če ni bila vremenska motnja vzrok vpliva med zemljo in mesecem.

* V 111. letu svoje starosti... V Podgoracu na Hrvatskem je umrla najstarejša žena v svojem okraju, Zofija Klis, ki je dosegla starost 111 let. Svoja zadnja leta je preživela pri neki gospe Anni von Bergs, ki ji je brezplačno dajala stanovanje in hrano. Mož pokojnice je bil svoječasno uslužben na neki pusti pokojnega grofa Pejačevića. Zofija je imela samo enega otroka, ki je pa s sedmimi leti umrl. Stara gospa se je še vse do zadnjega dobro spominjala revolucije leta 1848. Starke je bila vse do zadnjega dobre volje ter je v hiši, na dvorišču in v vrtu opravljala koristna domača dela.

* Zvišanje krušnih obrokov na Finskem. Počeniš s 16. avgustom so na Finskem zvišali dnevni obrok kruha na osebo za 50 gramov in bo zopet znašal 250 gramov. Zvišanje obrokov je v glavnem posledica nemških pošilk žita.

× Bolgarski rjavi premog za Madžarsko. Madžarska tekstilna industrija bo letos naročila v Bolgariji kakih 100 vagonov premoga, da bi razbremenila na ta način madžarski premogovni trg.

× Ukrep! Slovaške za žitne pridelke v kampanji 1943/44. Slovaški vrhovni oskrbovalni urad je za leto 1943/44. odredil, da se mora pridelati najmanj toliko žita, kakor leta 1941/42. Za večja kmetijska podjetja se je izdalo norme za obdelovanje. Glasilo »Budovatel«, ki je organ predsednika vrhovnega oskrbovalnega urada, poroča, da ostanejo dodelitve moke in kruha v bodočem letu nespremenjene. S posebnimi odloki je imenovan urad že sedaj določil cene semenju, ki so obvezne za vse kmetijske producente.

× Pridelovanje zlata v Romuniji. V prvih petih mesecih leta 1943. je romunska rudarska družba Mica pridobila v svojem rudniku 892 kg finega zlata, to je za 7,6% več kakor lansko leto v istem času.

× Obtok bankovcev na Hrvatskem narasel. Po poročilu Hrvatske državne banke je izšla zlata in devizna podlaga Hrvatske koncem julija 2 milijardi Kuna napram 1,29 milijardi v juniju. Obtok bankovcev se je zvišal od 24,19 milijard v juniju na 25,69 milijard Kuna v juliju.

× Žetev tobaka na Hrvatskem. Na Hrvatskem bo letošnji pridelek tobaka po kakovosti zaostajal za lanskim pridelkom, po količini bo pa verjetno zadovoljeval. V celoti se je letos nasadilo 160 milijonov tobaknih rastlin. Radi deževja bo žetev nekoliko pozneje, kakor navadno.

× Bolgarija bo imela po dve žetvi letno. Bolgarski kmetijski minister je izdal gojiteljem tobaka nalog, da po spravljenu žita takoj nasadijo tobak, tako, da bodo kmetovalci imeli dve žetvi v enem pridelovalnem letu. Žitna polja vsebujejo dovolj vlage za tobak.

* Korporacijskega ministrstva ni več v Italiji. Kakor piše »Gazzetta Ufficiale« se imenuje dosedanje korporacijsko ministrstvo odslej »Ministrstvo za industrijo, trgovino in delos«.

* Črnci kot ameriški piloti prispeli v Kairo. Kakor poročajo bolgaski listi, so te dni prispeli prvi ameriški črnci kot pilotje ameriškega vojnega letalstva v Kairo, kjer so jih dodelili ameriškega letalskega odreda za srednji vzhod.

* Zažgalne steklenice nad Švedsko. V okolici Halmstad-a na Švedskem je padlo na tla devet balonov, v katerih so se nahajale steklenice, ki vsebujejo zažgalno snov. K sreči niso eksplodirale, da bi povzročile požare in drugo škodo.

* Ogromna jegulja. V jütlandski luki Aarhus so vjeli te dni izredno veliko jeguljo. Njena dolžina je znašala 160 centimetrov. Riba je imela največji obseg 52 centimetrov, tehtala pa je 15 kilogramov. Doslej največja vjeta jegulja je tehtala 11 kg.

* Novi prosvetni minister v Italiji. Kakor poroča agencija Stefani, je bil dosedanji italijanski prosvetni minister Rocco prestavljen na neko diplomatsko mesto v inozemstvu. Njegovim naslednikom je bil imenovan veleposlanik Galli. Novi minister je bil rojen leta 1878. v mestu Firenze. Leta 1936. je bil imenovan veleposlanikom v Ankari, naposled pa je bil veleposlanik na razpoloženju.

* Strogi ukrepi v Moskvi. Po poročilih, ki prihajajo iz Japonske, izvajajo sovjetske oblasti v Moskvi izredno ostre ukrepe glede oddaje živil. Isto velja glede gibanja stanovalcev v nočnih urah. Po polnoči ne sme nikdo zapustiti svojega stanovanja, ako nima za to posebnega dovoljenja.

* Otroka z dvanaestimi prsti na rokah in nogah je porodila žena kmeta Paola Trebesch v Macini di Castenedolo (Brescia) v Italiji. Otrok je drugače popolnoma normalno razvit in zdrav, kakor mati.

* Žepne svetiljke z eksplozivno snovjo. V Srbiji je neki kmet našel žepno svetilko. Ko jo je vzel v roko ter ogledoval, je eksplodirala ter mu odtrgala roko. Preiskava, ki so jo izvedle oblasti v Zajecarju, je ugotovila, da gre za svetilke angleškega izvora, ki eksplodirajo, čim premakneš stikalo za reguliranje svetlobe. Angleži so v svojem barbarstvu sedaj začeli pobijati in uničevati civilno prebivalstvo z električnimi svetilkami, ki jih iz letal mečejo na ozemlja Evrope.

* Dva ameriška generala padla v letalskih bojih. Kakor piše japonski list »Ozaka Mainichi Shimbun«, se ameriška generalmajorja Walker in Ramilly nista več vrnila iz hudih letalskih bitk nad Pacifikom.

× Bolgarija eksportira zdravilna zelišča. Bolgarija je lani izvozila za 335 milijonov levov zdravilnih zelišč, ki jih v največji meri gojijo bolgarski kmetovalci. V prvi polovici letošnjega leta je inozemstvo kupilo zelišč za 202 milijona levov. Večina tega izvoza gre v Nemčijo.

× Turčija dobi veleskladišča za kurivo. V pristanišču Bandirma ob Marmarskem morju bodo Turki uredili velika skladišča za rjavi premog iz zahodno anatolskih premogovnikov, od koder bodo oskrbovali industrijo Istanbula in ostalih mest, ki ležijo ob imenovanem morju.

× Olje iz tobačnega semenja. Bolgarsko kmetijsko ministrstvo je že lani podvzelo korake, da bi se povečalo produkcijo olja. V prvi vrsti so začeli pridobivati olje iz tobačnega semenja. Izdelali so ga 1 milijon kg. Letos bi iz tobačnega semenja radi pridobili 2 milijona kg olja. Uredili bodo 60 postaj za predelavo.

× Z makom gospodari država. Z ozirom na blizajočo se žetev maka, se opozarja, da je glasom gospodarskih določil ves pridelek maka podvržen kontroli in oddaji v svrhu izdelovanja olja. To se pravi, da je vsaka prodaja in vsak nakup po nepoklicnih činiteljih strogo prepovedan, prepovedano je pa tudi mak podariti ali zamenjati za kako drugo blago, pa naj ga je pridelal kdorkoli. Mak lahko prevzamejo in plačajo samo za to pooblaščen člani organizacije trgovcev z žitom in gnojili ter kmetijske Raiffeisen-zadruge, ki ga oddajajo minom za predelavo v olje. Razume se, da bi se vsako protivno postopanje zasledovalo.

× Iz grozdnih pečk izdelujejo olje. Bolgarija je lansko leto samo iz grozdnih koščic pridobila 500.000 kg olja. Letos so izdali nalog, da vse kletarne in vsa vinogradniška podjetja oddajo grozdne pečke, ki se bodo predelale v olje.

VINOGRADNIŠKI IN SADJARSKI KOTIČEK

Pomembne vinske letine

Zgodovina vinarstva pozna od pamtiveka dobre in slabe vinske letine. Prorokovanje vinskih letin pa je ravno tako težavno kakor prorokovanje vremena. Ako bi hotel nekdo prerokovati glede vinskih letin 1944. na kulminaciji nebeškega znamenja Raka. To je bilo tudi l. 1917., 1885., 1857. in 1858., 1828. in 1711. Ta leta so zabeležila kot izborne vinske letine. Planet Jupiter kroži s toš v znamenju Raka, kakor l. 1917., 1868., 1836., 1811. in 1788. Tudi v teh letih so beležili izborne vinske letine. Planet Jupiter pa je bil tudi že v preteklem letu 1942. v znamenju Raka in smo imeli vsaj kvalitativno zelo dobro vinsko letino.

V naslednjem naj sledijo doslej znana leta dobrih in slabih vinskih letin. Tako je bila najboljša vinska letina starih Rimljanov leta 121. pred Kr. (vinum opianum). Letnik so krstili po takratnem rimskem konzulu Optimu Neposu. Iz Bamberger-jeve vinske knjige in iz slovitih zgodovine vinarstva dr. Bassermann-Jordana posnemamo najekstremnejše in najpomembnejše vinske letine.

Leta 638 je bila silna suša. Vrelci so usahnil, prav tako tudi leta 1000., ko je vladala velika vročina. Reke so se posušile, razkrajajoče se ribe pa so povzročile razne bolezni. V tem letu so imeli dobro vino.

L. 1067-68 je bil tako hud mrz in tako slaba vinska letina, da niso imeli niti vina za mšečanje. Leta 1069. pa je bila izredno dobra trgatve.

Leta 1125. so zamrznille trte po vinogradih, pa tudi mnogi ljudje in živina. To se je zgodilo tudi naslednjega leta 1126., ko so padale celo ptice vsled mraza na zemljo.

Leta 1132. je bila velika suša. Reka Rhein je usahnila v Elsass-u.

Leta 1166. je bila lakota in vina v izobilju. Vise so uporabljali za gašenje apna.

Leta 1181. do 1186. so imeli dobre in bogate vinske letine. Grozdje je bilo zrelo že v avgustu.

1234: vino je zamrznilo v sodih.

1251 do 1253: mnogo vina.

1272: strašna zima in slaba letina.

1282: lakota po vsej Nemčiji, silen mrz in ogromno snega.

1289: mnogo vina. Sadno drevje je cvetelo v Božiču.

1293 do 1300: bogate vinske letine.

1304: topla zima. 23. junija je bilo grozdje že zrelo.

1306 do 1309: trte so v vseh teh letih vsako leto zamrzile.

1328: drevje je cvetelo januarja, vinske trte pa aprila. 14 dni po Jakobovem so brali. Do leta 1333. vseskozi izvrstne vinske letine. Radi pomanjkanja posode je ostalo mnogo grozdja na trslh.

1387: drevje je cvetelo že pred Novim letom.

1392: septembra so imeli že najhujšo zimo.

1432: Izredno huda zima, dobro poletje, mnogo vina. Stare vinske zaloge so zili proč radi pomanjkanja posode.

1472: mnogo in zelo močnega vina, ki so ga morali pred zavživanjem mešati z vodo.

1473: Izredno mrzla zima ter zelo vroče poletje. Aprila so cveteli vinogradi, junija je dozoreval grozdje, avgusta so opravljali trgatve, septembra in oktobra po dežju pa je zopet cvetelo drevje.

1475-76: zelo plodovito leto. Dobra vina v izobilju.

1482 do 1484: mnogo dobrega vina. Cene posodi so bile trikrat višje nego vinske cene. Plavevalo se je goldinar za tisoč litrov vina.

1485: nerodovito, mrzlo, mokro leto. Poplava lakota, kuga. Vino je bilo kislo in grenko, vinske cene zelo visoke.

1494 do 1497: dobre vinske letine. Leta 1497. so črešnje cvetele že meseca januarja.

1498: mrzlo, nerodovito leto, mnogo dežja, malo količine kislega vina.

1499: rodovito leto, mnogo dobrega vina.

1501: mrzlo, nerodovito leto, mnogo dežja, malo kislega vina in draginja.

1508 do 1510: dobre vinske letine.

1513: radi spomladanskega mraza malo, toda dobrega vina.

1519 in 1521: mnogo dobrega vina. Rodovito leto.

1529: mokro in mrzlo poletje. Kislo, skoro neuzitno vino. Radi obleganja Wien-a po Turkih, se ga imenovali »turško vino«.

1535-1536: kvalitativno in kvantitativno dobra vinska letina.

1539: dobra vinska letina, vroče poletje.

1540: dobra vinska letina, obenem pa v poletju tako velika suša, da je zemlja pokala. 5. aprila so evale vinske trte. Trgatev so opravljali okrog Jernejevoga (24. avgusta). Vsled suše izsušeno grozdje so pustili na trsih. Ko je poznejši dež grozdje namočil, so prešli še enkrat in dobili le boljše vino. Oktobra so imeli drugi črešnje. Drevje je jeseni ponovno vzcvetelo in nastavilo plodove, ki pa niso dozoreli. Vino je bilo izborne kakovosti. Vročina je pričela že februarja.

1545 do 1547: dobre vinske letine, 1548 je bilo kisel, prav tako l. 1549.

1550 do 1552: mnogo dobrega vina. Velike jate znanjih pičev in tudi vrabcev.

1553: Izredno huda zima kuga, ugodno poletje, mrzla jesen.

1554: visok meg na pustni torek, spomladi in jeseni škodljiv mrz. Malo vina, ki je pa bilo dobro.

1564: Draginja, kuga, huda zima, škodljiv spomladanski mrz, mokro, mrzlo poletje; 7. maja huda toča, mrz ob Jurjevem, malo vina, kisel pridelek.

1565: malo vina, kisel kapljica.

1573: malo vina, kisel pridelek, draginja, prav tako leta 1574.

1583: rodovitno leto. Mnogo žita, mnogo dobrega vina. Vsa poročila pojejo slavo letniku 1583. Tudi naslednje leto je bilo rodovitno, toda vinski pridelek je bil srednje kakovosti.

1590: vroče poletje. Malo, toda izbornega vina, kakor ga ni bilo že sto let poprej.

1599: rana, topla pomlad. Mnogo dobrega vina. Izborno sadno leto. Trgatev je bila že v septembru.

1605: zelo rodovitno leto. Mnogo dobrega vina, izvrstno sadno leto.

1617: zelo veliko vina, toda kisel kapljica.

1635: mnogo dobrega vina. Kuga in draginja kot 1636.

1637: lakota. Mnogo dobrega vina, ki je ostalo sladko do Velike noči.

Dobre vinske letine, so bile v letih: 1645., 1647., 1652., 1653., 1666., 1667., 1671., 1673., 1676., 1677., 1678., 1683., 1686. in 1699.

Malo in kislega vina so pridelali v letih 1641., 1648., 1649., 1650., 1658., 1662., 1663., 1664., 1675. in 1692.

Mnogo in dobrega vina so pridelali v letih 1701., 1702., 1703., 1704., 1706., 1707., 1710., 1711., 1712., 1718., 1724., 1727., 1731., 1736., 1746., 1752., 1759., 1760., 1761., 1762., 1775., 1779., 1783. in 1785.

O letniku 1783., ki je bil za malone vsa nemška vinarska področja eden izmed najboljših vseh časov, bi se lahko pisalo cele knjige. Viničarji so v tem letu spoznali ob sijajni trgatevi ves pomen kmetijske gnilobe.

Malo in slabega vina so pridelali v letih 1713., 1716., 1717., 1730., 1742., 1754., 1763., 1765., 1769., 1776., 1782., 1785., 1786., 1789., 1792., 1796., 1797. in 1799.

1811 je bila vinska letina prvega razreda. Od leta 1783. niso prešli tako dobrega pridelka.

Dobri letniki so bili 1828., 1834., 1835., 1836., 1842., 1846., 1850., 1857., 1858., 1859., 1862., 1865., 1866., 1867., 1868., 1883., 1885., 1890. in 1891.

Slabim letnikom pristevajo leta: 1809., 1812., 1814., 1816., 1817., 1821., 1824., 1827., 1829., 1837., 1843., 1871., 1872., 1882. in 1897.

Zelo slaba so bila leta 1902., 1903. in 1910.

Skredna vinska leta pa so bila: 1908., 1911. in 1917.

Kar se pa tiče nadaljnjih letin, bi bilo uredništvo vinočradnikom hvaležno za podatke, ki bi bili potrebni za izpopolnitev te kronike.

F. R.

reče Zemlje. In sicer se je to zgodilo na mestu, ki ga od tedaj dalje pokriva Tihi ocean. Znano je, da obstoja precejšnja razlika med magnetičnimi in zemljepisnimi tečajema. Južni in severni magnetični tečaj se nahajata približno na koncih kotline Tihega oceana. Zemljepisna tečaja pa ležita v enakih razdaljah od središča Zemlje. Ogromna kotlina Tihega oceana je obdana z obročem deloma že ugaslih, deloma že delujočih vulkanov. Zelo verjetno je, da je virgo pri rojstvu Lune veliko množino težjih magnetičnih prvin iz Zemlje in da so se nanizale okrog magnetičnih tečajev Zemlje. To je (po dokazih dr. Led) tem bolj verjetno, ker je jasno, da so morale magnetične kovine v preostali gneti Zemlje izpremeniti svojo prvotno lego, čim se je odtrgala masa, iz katere je nastala Luna in da so se te kovine razmestile v smeri proti kotlini Tihega oceana.

Po tej razlagi bi bila Luna otrok, hči matere Zemlje (Sicer pa je to najožje sorodstvo med nepreglednimi člani (svetovi) vesolja že zdavno splošno priznano dejstvo).

Ker torej tako najožje sorodstvo med Luno in Zemljo v resnici obstoja, je naravno in umevno, da mora obstajati med obema svetovoma tudi neposredni vpliv. Ta vpliv pa seveda ni le enostranski, to je od Lune na Zemljo, marveč mora biti tudi od nasprotne strani torej tudi od Zemlje na Luno. Tudi to slednje je že ugotovljeno. Zemlja venomer privlači Luno proti sebi, takorekoč nazaj v svoje prvotno naročje. Zato mora biti tudi oddaljenost ali razdalja med obema čim dalje bližja, ozir. čim bolj se približujeta. In zato postaja oblika Lune čim dalje večja, čeprav seveda te naraščajoče spremembe ne opazimo.

Med najbolj znana dejstva obojestranske privlačnosti sta pač vsakdanja plima in oseka na morju in pa takezvani »mesečnjaki«. Z ostalimi dokazi iz vsakdanjega življenja bi se dala napolniti cela obsežna knjiga. Ali se je ta medsebojna privlačnost pokazala tudi ob priliki zadnjega luninega mrka (v nedeljo 15. avgusta), to bo mogoče ugotoviti še le po vojni, ko bodo zopet na razpolago svetovna poročila, zlasti ona iz opazovanj tega dogodka. Med tem bo težko kdo ugovarjal, da to ni bilo golo naključje, kar se je tega dne zgodilo z nepričakovano vremensko spremembo baš ob začetku luninega pomrka.

Ali je mogoče življenje na Luni, in ali se Luna nekoč s katastrofalnim padcem zopet povrne v naročje med tem že postarane majke Zemlje, to so za enkrat še odprta vprašanja. — P —

* Poroka. Pri Standesamt-u Leonhard in den Büheln sta sklenila zakonsko zvezo posestnik in Blockführer Johann Kranner ter Maria Skamletz, posestniška hčerka, oba iz Samarka (Leonhard in den Büheln).

Landwirte Achtung!

Kohlensaurer Kalk, Stückerkalk und Löschkalk für Düngezwecke jede Menge äußerst günstig lieferbar:
LEDERER & MELLIKER
vorm. Chemindustrie
Marburg/Drau, Tegethoffstraße 44

NEUES Pulver für den Weich und für die Mastung der Schweine

REDIN.

mit garantiertem Erfolg

ZENTRALDROGERIE Emil 15 DP
Marburg / Drau, Herrensberg 33

Achtung!

Die Koksabnehmer des Gaswerks Marburg, besonders die Schmiede, werden aufgefordert, im Laufe des Monats August mindestens die Hälfte des ihnen von den Wirtschaftsämtern zuerkannten Koksquantums abzunehmen, da der Koks für sie nicht länger auf Lager gehalten werden kann. Über nicht abgenommenen Koks wird anderweitig verfügt. 132

ENERGIEVERSORGUNG SÜDSTEIERMARK
Aktiengesellschaft

Gaswerk Marburg/Drau

Hart und schwer traf uns die noch unaussprechbare Nachricht vom Heldenent unsers heißgeliebten Sohnes und Bruders

Anton Michelisch

Gefreiter.

Kaum 20 Jahre alt, schläft er den ewigen Schlaf am Heldenfriedhof im Osten.

Stanetintzen 3, Stainzthal, am 3. Aug. 1943.

Andreas und Franziska Michelisch, Eltern;
Franz und Aloisia Michelisch, Geschwister.

Kleiner Anzeiger

Jedes Wort kostet für Stellengesuche 8 Rpf., das fettgedruckte Wort 25 Rpf., für Geld-, Realitätenverkehr Briefwechsel und Heirat 13 Rpf., das fettgedruckte Wort 40 Rpf., für alle übrigen Wortanzeigen 10 Rpf., das fettgedruckte Wort 30 Rpf. Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort. Kennwortgebühr bei Abholung der Angebote 35 Rpf., bei Zusendung durch Post oder Boten 70 Rpf. Auskunftsgebühr für Anzeigen mit dem Vermerk: „Auskunft in der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpf. Anzeigenannahmeschluss: Am Tage vor Erscheinen um 16 Uhr. Kleine Anzeigen werden nur gegen Voreinsendung des Betrages (auch gültige Briefmarken) aufgenommen. Mindestgebühr für eine kleine Anzeige 1 RM.

Zu kaufen gesucht

Abfälle! Altpapier, Hadern, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg/Drau, Draugasse 5

Kaufe gut erhaltene Gießputzmaschine, Franz Dworschek in Windischgraz. 597-4

Stellengesuche

Suche Stelle als Winzer, 4 Arbeitskräfte. Struckl, Marburg-Drau, Schlachthofgasse 6. 600-5

Offene Stellen

Vor Einstellung von Arbeitskräften muss die Zustimmung des zuständigen Arbeitsamtes eingeholt werden

Kräftiger, intelligenter Lehrjunge wird sofort in die Lehre genommen. Gemischtwarenhandl. P. Löschnigg, Rohitsch, Sauerbrunn. 547-6

Winzer, älterer, 2-3 Arbeitskräfte, welcher alle Obst- und Weingartenarbeiten versteht, wird aufgenommen. Rogina, Schleinitz bei Marburg-Drau. 588-6

Winzerfamilie mit 4 bis 6 Arbeitskräften wird aufgenommen für eine Winzerei in Georgenberg a. d. Pöbnitz bei Marburg-Drau. Anfragen F. Matiaschitz, Post Ranzenberg bei Marburg-Drau. 590-6

Ein Faßbinderlehrling wird sofort aufgenommen bei Faßbinder Marhold, Ober Kunigund. 592-6

Bäckerlehrling nicht über 16 Jahre wird sofort aufgenommen. Bäckerei Hubert Auer, Marburg-Drau, Fraustaudnerstr. 4. 594-6

Für Weingarten in Roßwein wird eine Winzerfamilie gesucht. Adr. i. Verwaltg. St. G. 596-6

Funde - Verluste

Goldene Damenuhr mit Deckel, ohne Scheibe und einer altmodischen kurzen Damenkette wurde am 16. VIII. 1943 im Thermalbad Tüffer verloren. Der ehrliche Finder möge die Uhr, da selbe ein teures Andenken ist, gegen gute Belohnung im Thermalbad Tüffer abgeben. Vor Ankauf wird gewarnt. 605-13

Vpliv lune na zemljo

Ali ima Luna kakšen vpliv na vreme, na življenje in sploh na zemljo — to med učenjaki in splošnostjo obstoječe sporno vprašanje bi bilo že dokončno razčiščeno, če bi že imeli jasen odgovor na vprašanje:

Kako je nastala Luna?

Izmed toliko razlag o tem dozda je najbolj verjetna ta sledeča:

Kakor se je Zemlja izločila od Sonca, tako se je pozneje tudi Luna izločila od še plinasto ža-

Lebende Werkzeuge

Ist der Titel des bekannten Films, der die Wichtigkeit der Zähne und die Folgen kranker Zähne veranschaulicht. Wie z. B. Messer und Scheren, welche die gleiche Eigenschaft wie die Schneidezähne haben, richtig angewendet und pfleglich behandelt werden müssen, so müssen wir es auch mit unseren Zähnen tun. Verlangen Sie kostenlos die Aufklärungsschrift „Gesundheit ist kein Zufall“ von der Chlorodont-Fabrik, Dresden N 6.

Chlorodont

weist den Weg zur richtigen Zahnpflege

Suche **Wirtschafterin**, 45—55 Jahre alt, auch deutsch sprechende gute Köchin gesucht auf einem kleinen Besitz. Anträge unter »M. G.«, postlagernd Iwanzen bei Oberradkersburg. 589-6

Lehrmädchen für Gemischtwarenhandlung stark und brav mit Verpflegung im Hause wird sofort aufgenommen. Anzufragen: Michael Furek, Treun. 587-6

Heirat

Welcher älterer Herr oder Witwer mit einem Kinde wünscht ein gutherziges bescheidenes 37 Jahre altes Fräulein kennen zu lernen. Zuschriften erbeten unter »Tüchtige Hausfrau« a. d. Verwaltung d. St. G. Marburg-Drau. 591-12

Verschiedenes

Tausche fast neue Marschstiefel, Gr. 44, gegen Gramophonplatten, ev. auch abgespielte. Adr. I. Verw. St. G. Marburg-Drau. 593-14

Diejenige Person, welche Samstag den 15. August im Zuge von Cilli bis Marburg-Drau eine **blaue Damenjacke** mitgenommen hat, wird ersucht sofort an die Anschrift: Maria Paulinz, P. Tüffer, Maria Graz, zurückzusenden. 601-14

CHEF DER ZIVILVERWALTUNG IN DER UNTERSTEIERMARK Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft

Bekanntmachung

Sonderzuteilung von Käse in der 53. Zuteilungsperiode.

In der 53. Zuteilungsperiode (23. August bis 19. September 1943) wird eine Sonderzuteilung von 187,5 gr Käse je Versorgungsberechtigten ausgegeben. Die Abgabe erfolgt auf den F-Abschnitt der Reichsfettkarte SV 1—6.

Der Käse ist nach Möglichkeit bei dem Verteiler zu beziehen, der den Käsebestellschein 53 entgegengenommen hat. Auf den Wochenkarten für ausländische Zivilarbeiter berechtigt der Abschnitt W 1 (Karte für die 1. Woche) bis zum 19. September 1943 (Ablauf der 53. Zuteilungsperiode zum Bezuge von 187,5 gr Käse).

Die Kleinverteiler haben die F und W 1 Abschnitte bei der Warenabgabe abzutrennen und zu 100 Stück gebündelt innerhalb der für die Abgabe der Bestellscheine für die 54. Zuteilungsperiode vorgesehenen Frist bei ihrem zuständigen Ernährungsamt Abt. B zur Ausstellung von Käsebezugscheinen einzureichen.

Die mit dem Aufdruck »J« oder »Jude« versehenen Reichsfettkarten berechtigen nicht zum Bezuge dieser Käsezuteilung. Graz, den 14. August 1943. 603

Im Auftrage: gez. Lungerhausen.

BURG-LICHTSPIELE

MARBURG (Drau), BURGPLATZ 1

Von Freitag bis einschließlich Montag der handfeste Bauernschwank:

FLOH IM OHR

mit
SABINE PETERS
EDITH OSS
HARALD PAULSEN

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Von Dienstag bis einschl. Donnerstag:

LA JANA
HEINRICH GEORGE
GUSTAV FRÖHLICH
HANS MOSER
THEO LINGEN in

ES LEUCHTEN

DIE STERNE

Für Jugendliche nicht zugelassen! 598

15. und 16. Oktober
Ziehung 1. Klasse der

10. Deutschen Reichslotterie

WESIACK

Staatliche Lotterie-Einnahme

Marburg-Drau, Herreng. 25

Fernruf 20-97

-----/8 zu 3.— RM je Klasse
-----/4 zu 6.— RM je Klasse
-----/2 zu 12.— RM je Klasse
-----/1 zu 24.— RM je Klasse

Name:

Anschrift:

Ausschneiden und einsenden!

Leset und verbreitet den
»STAJERSKI GOSPODAR«!

Werbet für
das Deutsche
Rote Kreuz!

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate, Leibbinden, Gummistrümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. EGGER, Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämtlicher Krankenanstalten und Sozialinstitute. Marburg/Dr., Meltingerstraße 3 Achtung! Modellabnahmen für Prothesen und orthopädische Apparate finden wegen Personalmangel in Marburg jeden Freitag ganztätig statt 14

Bandagen aller Art, sowie Prothesen erzeugt die altbekannte Firma FRANZ BELA, Bandagist, Marburg/Drau, Herrengasse 5.

237-14

In kurzer Zeit der zweite schwere Schicksalsschlag. Wir geben die traurige Nachricht, daß der für immer von uns zu seiner herzlich liebenden Mutter gegangene Sohn, Bruder, Schwager und Onkel, Herr

VIKTOR STIGLITZ

am 3. August 1943, im 24. Lebensjahre, gefallen ist. Die heilige Seelenmesse für unseren Lieben wird am 28. und 29. August 1943 in Rietz und Kohorjib gelesen werden. 6/2

Rietz, im August 1943.

In tiefer Trauer: Josef Stiglitz, Vater; Vera, Josefine, verh. Schwegl, Katharina, verh. Kolschek, Maria, Anna, Schwestern; Zyrill, Josef, Stanislaus, Alois, Wladimir, Brüder; Maria, geb. Schulz, Schwägerin; Stefan Schwegl, Franz Kolschek, Schwager; Magda, Stanislaus, Franz, Maria, Josef, Enkelkinder; Josefine, Tertschak, Katharina Hudlas, Fortunat Tertschak, sowie alle übrigen Verwandten.

Schwer und hart traf uns die Nachricht, daß unser innigstgeliebter Sohn und Bruder

ADALBERT RATEI

JÄGER, AFRIKAKÄMPFER,

am 24. Juni 1943, um die Freiheit seiner geliebten Heimat starb.

Jetzt ruht er fern von seinen Lieben in Huntsville (Texas).

Ponigl, den 13. August 1943

Die tieftrauernden Eltern, Bruder, Schwestern und alle übrigen Verwandten. 595

Schmerzertüßt geben wir allen Verwandten, Freunden und Bekannten die traurige Nachricht, daß unsere innigstgeliebte Gattin, Schwester, Tante und Schwägerin, Frau

Franziska Stiper geb. Wesiak

Hausbesitzerin

uns am Donnerstag, den 12. August 1943 nach kurzem, schwerem Leiden, um 1/12 Uhr vormittags, im 39. Lebensjahre für immer verlassen hat.

Die Beerdigung fand Samstag, den 14. August, um 16 Uhr, von der Leichenhalle des Stadtfriedhofes aus auf den Magdalenenfriedhof statt.

Die hl. Seelenmesse wurde Montag, den 16. August, um 7 Uhr früh in der Magdalenenkirche gelesen.

Brunndorf, Drauweiler, St. Kunigund, Agram, den 14. August 1943.

Heinrich Stiper, Gatte; Franz Wesiak, Bruder; Bettl Mickelitsch und Stefanie Goldschnigg, Schwestern; Jakob und Antonia Stiper, Schwiegereltern; Ludwig Mickelitsch und Rudolf Goldschnigg, Schwäger; Johanna Wesiak, Agnes und Hilde Stiper, Schwägerinnen. 599

Unendlich schwer traf uns die erschütternde Nachricht, daß unser innigstgeliebter Sohn und Bruder

JOSEF GOLOB

KANONIER

am 7. Juli 1943 südlich von Orel gefallen ist. Kaum 19 Jahre alt und schon schläft er den ewigen Schlaf am Heldenfriedhof von Now. Chutor.

Frankofzen 41 b. Friedau, im August 1943

In tiefer Trauer: 586

Johann und Maria Golob, Eltern; Ludwig und Johann, Brüder; Mathilde, Schwester. 586